

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
ОДЕЉЕЊЕ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ
Посл. бр. К-По₂ 48/2010

ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА

Са главног претреса од 03.октобра 2011. године

Констатујемо да су ту:

заменик тужиоца за ратне злочине Драгољуб Станковић,

затим пуномоћници Наташа Кандић, Марина Кљаић, Мустафа Радоњићи, затим опт. Кастратовић, Обрадовић, Сокић, Миладиновић, Момић, Николић, Поповић, Цветковић, Брновић, Вељко Корићанин, Видоје Корићанин и Бобан Богићевић,

и браниоци Палибрк, затим Дејан Крстић, затим Борковић, Шћепановић, Радивојевић, Мршовић и

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви сте из? А приправник. Добро, ко мења?

АДВ. ДРАГАН ПАЛИБРК: Ја ћу мењати све одсутне.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА:

Дакле, Драган Палибрк мења Перовић Небојшу, затим Крсту Бобота.

АДВ. ДРАГАН ПАЛИБРК: Затим замолио ме колега Огњен Радић да га мењам за данашњи дан и замолили су ме колега Горан Петронијевић и Крсто Бобот да и њих мењам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Јесу сагласни ови оптужени, дакле Богићевић, Момић? Јесу, сви су оптужени сагласни.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите. Добро. Хвала.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

да се претрес одржи

НАСТАВАК ДОКАЗНОГ ПОСТУПКА

За данас смо позвали сведоке и ту су оштећена Шпреса Кељменди, оштећена Сабрије Љуши, Тахир Кељменди, Мујо Гаши и Ардијан Кељменди.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ми смо донели у петак решење да Мујо Гаши и Ардијан Кељменди обаве препознавање за оптужене Сокић Абдулаха, Момића, Николића и Обрадовића. За Тахира Кељмендија остало је да

проверимо шта се догодило прошли пут на препознавању и он је прошли пут на препознавању њему, он се није осећао добро, рекао је да више не жели да обавља препознавање због тога што је јако био узрујан, лекар му је указивао и помоћ, ми имамо овде службену белешку да је сведоку Кељменди Тахиру приликом препознавања лица у четвртој врсти позлило, да је изјавио да више не може да изврши препознавање, да му је тешко, да се не осећа физички и психички способним да врши препознавање осталих лица, пружена му је медицинска помоћ, ту је извештај лекара, па смо ми стога

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Одбија се предлог тужиоца да оштећени Тахир Кељменди изврши препознавање преосталих оптужених, оно што није обавио 01. јуна 2010. године, као и оптужених који су накнадно лишени слободе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли можете молим вас да позовете прву сведокињу. Можете да седнете.

Суд констатује да су ту и судски тумачи Еда Радоман Перковић и Гани Морина и да за сада у овом првом делу суђења превод обављамо тако да ће преводиоци морати да преводе непосредно, дакле немамо слушалице и за сада превод овде не функционише, па молим сада тумача да дође овде.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Можете да седнете код, имате места и овде код адвоката, имате места тамо близу оштећене, може и оштећене, може и код тужиоца тамо овде код сарадника.

Дакле суд констатује да се превод обавља како се то каже консекутивно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Консекутивно сам и рекла.

Тако што је ту уз оштећену, односно на месту поред тужиоца тумач Еда Радоман Перковић.

СВЕДОК ОШТЕЋЕНА САБРИЈЕ ЉУШИ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добар дан хоћете ли да нам се представите?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Сабрије Љуши из Ћушке код Пећи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

СУДСКИ ТУМАЧ ЕДА РАДОМАН ПЕРКОВИЋ: Ево може Гани ту јер ми радимо паралелно, па ћу ја са њом, много је лакше.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли можете Гани онда Ви да седнете овде, или да господин Палибрк пређе, али да њих двоје седну ту.

СУДСКИ ТУМАЧ ЕДА РАДОМАН ПЕРКОВИЋ: Али ме она неће чути. Па најбоље да ја буде близу ње, а господин Гани близу, не знам другачије како.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА:

Констатује се да је и тумач Гани Морина.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Дакле узећемо прво Ваше податке, да ли има неке разлике у односу на 05. јул 2010. године када сте били код истражног судије?

СУДСКИ ТУМАЧ ГАНИ МОРИНА: Чуо сам да је рекла да нема никаквих промена. Али најбоље би било да ја стојим поред.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Можете стојте.

СУДСКИ ТУМАЧ ГАНИ МОРИНА: Овако, али плашим се да неће бити ефикасно. Можемо.

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: У личним подацима нема никаквих.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не можете тако морате скроз микрофону да приђете да би се то снимило, у томе је проблем.

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: У мојим личним подацима нема никаквих промена, то што сам дала раније. Нема промена у мојим личним подацима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Са подацима као на записнику од 05.07.2010. године, упозорена, опоменућа, након што је положила заклетву исказује:

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ми смо Вас данас позвали овде као сведока, лажно сведочење је кривично дело, морате да нам кажете све што знате, ништа не смете да прећутите, можете да ускратите одговор на питање које би Вас и вама блиске сроднике изложила тешкој срамоти, знатној материјалној штети или кривичном гоњењу. Пре давања исказа полаже се заклетва па вас молим да сада за мном понављате. Заклињем се.

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Заклињем се да ћу рећи само истину, само оно што сам лично видела својим очима на месту догађаја, о томе ћу причати.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Дакле морате да понављате буквално дословно моје речи. Заклињем се.

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Заклињем се.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ћу о свему што пред судом будем питана, говорити само истину.

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Рећи ћу само истину.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И да ништа од онога што ми је познато.

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: И да све ономе што знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нећу прећутати.

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Нећу прећутати.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Позвали смо Вас поводом догађаја од 14. маја 1999. године, да ли остајете у свему код исказа који сте дали пред истражним судијом?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Да, стојим иза тога што сам тад изјавила.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, да ли бисте могли да нам у најкраћим цртама кажете шта се догодило, да почнете од тога где се тачно налази ваше насеље, ко је вама настрадао тада у том догађају и шта се догађало са Вама и са Вашом децом.

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Да, схватила сам. Био је то петак 14.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Мораћете да приђете.

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Био је то петак 14. мај рано ујутро. Дошли су Срби, ушли нам у двориште, ми смо са децом и са мужевима побегли смо, изашли смо и побегли и ушли смо у махалу Бећаја, Гаши се презивају, ушли смо ту близу у тој махали. Узели су нам новац и злато што смо имали, узели су, мушкарце су одвојили од жена и мушкарце су издвојили у три групе. Исто тако и жене су одвојили у три групе и сместили у кућама ту у тој махали. Ја сам била у дворишту Сали Реце са једном другом породицом. Од мог мужа су отели сина од две године и дали су мени, рекли су да мушкарци морају држати руке иза врата. Сместили су их у три собе, рекли су им да седну негде и онда су их стрељали и онда су нешто запалили, мени није познато каква је то материја била. Ми смо прво мислили да су то куће запаљене, али када сам изашла из собе приметила сам да су почели људи да горе. И том приликом 9 чланова моје породице су страдали, имала сам папире са собом у ташни, али нису ми дозволили да узесем ташну овде да вам покажем. Том приликом је настрадао мој супруг и четворица моје браће.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Његове браће?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Да, да, моје браће, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Његове браше, њених девера?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Њене, Ваше браће?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, Ваш муж се зове Рамиз?

СУДСКИ ТУМАЧ ГАНИ МОРИНА: Она је пето дете у породици има четири брата, сва та четири брата су настрадала том приликом.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Тако сад је проблем ко ће да се побрине о тој деци, а поготово материјална страна, ја да би дошла овде морала сам сама да сносим трошкове да би стигла ту.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, колико сте деце имали?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Имам два сина. Један је тада имао две године, а други непуне 4 године.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, реците нам још како Вам се зову браћа и Ваш муж?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Абдулах Љуши то је најстарији, Ук Љушај то је био други и радио је у «Застави», Џафер Љуши радио је исто тако у фабрици, Скендер Љуши је завршио политичке науке, а Рамиз је био инкасант, благајник у «КЕК Косово».

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је Ваш муж?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, реците још нам нисте рекли где се тачно налази ваше насеље?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Осмах Љуши је био завршио политичке науке, а овај други био је посланик, завршио је студије у Загребу и звао се Сефедин Љуши. Чауш Љуши стриц мога мужа, он је био јединац, а исто тако и његов син је био јединац, који је био убијен, то значи укушно девет чланова породице.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је иза Чауша остала жена, како му се зове жена?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Да, остала је, она се зове Фатиме, а у суду је забележена као Ајше а то је погрешно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је грешка.

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Јер она се зове Фатиме.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И она је сада у селу?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, реците нам, нисте нам још рекли где се налази ваше насеље у односу на главни пут рецимо?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Са десне стране на путу који води према Приштини, близу компаније «Петрол» близу бензинске пумпе. Ту се налази наша кућа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је то пут којим може да се уђе у село и да се право дође до насеља Хасан Бећ или?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Ми смо близу те пумпе «Петрол – Југопетрол», а оно је негде даље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, описали сте да су вам узели новац и неко злато, неки накит, да ли се то вама лично десило?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Да, да. То сам изјавила, узели су нам и паре и злато, али то може, злато може да се купи али душа коју су људи убијени то не може ничим да се купи, то је око 40 мушкараца је отишло, умрло.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Питам Вас зато што сте код истражног судије причали о оном догађају са минђушама када сте заборавили да скинете минђуше?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: То се догодило Ајши, она је заборавила да скине једну минђушу и од страха када се приближио један који је имао браду, и када су јој узели сина она се изгубила тотално, заборавила да извади ту минђушу и то је том приликом се то догодило. Уопште није се сетила да има, да није скинула још једну минђушу јер се уплашила због детета. Он замало да откине и парче увета док је скинуо минђушу са ње.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А чиме је то скидао? Причали сте да је неко вадио том приликом нож?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Да, јер имао је оружје са собом, а имао је и нож. То је бајонет који је био вероватно саставни део тог оружја.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли био закачен бајонет на пушку?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хоћете да нам кажете како је изгледао тај војник?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Био је маскиран скроз, имао је реденике преко рамена, био је маскиран и носио је шешир рекла би који је личио на каубојски шешир.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је имао браду или бркове или дугу косу?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Било је других који су били ту присутни, који су изгледали тако, који су имали то, али овај је био маскиран, тако да нисам уопште могла да приметим како он изгледа, само што сам га посматрала тако.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Каква је била та маска?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Тог момента ја нисам могла да приметим на шта личи та маска, али по мом осећању је била у виду коже неке, да, личила је на неку кожу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: На лицу?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Да, ту маску је носио на лицу и уопште није се приметило апсолутно обрве и ови други делови лица, једино очи. Имао је пуно метака, реденике до доле скоро.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, да ли је он био сам или је са њим било још некога?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Тог тренутка било је и других присутних ту, било је доста других, али он је лично дошао сам да скине минђушу са Ајше. Чауш Љуши, то је стриц мога супруга, звали су га и рекли су му донеси возило овде, донеси кола јер он је био богат, сматрали су га да је био богат, он је довео то возило ту и они су то возило запалили. Имао је само једног сина, донео је и новац да би извукао сина живог. Чим је довезао возило ту, одмах су запалили то возило, а мушкарце наше значи мужеве су истерали у три собе. Чауш је покушао да побегне тог тренутка и успео је да дође до ВЦ-а али ту су га заклали и тако је он пао заклан. Тако су га заклали и оставили, то вероватно познато је и овима, рекли су му прво да су му убили сина и он се изгубио тог тренутка и почео је да бежи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, мораћемо онда сада да разјаснимо, прво да завршимо, да ли је она била управо поред Ајше када су од Ајше тражили ту минђушу да скине?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Да, била сам присутна, то смо били скупа све време и они су нас тако скупили у једну гомилу и водили нас према једној соби. увели су нас у ту собу вероватно све скупа да не бисмо приметили ту ситуацију када су почели да пуцају на мужеве и да их убијају. С обзиром шта се то догодило ми још носимо трауме из тих дана и догађања, тако да постоји могућност да неке ствари, неке ситнице и не можемо да описујемо како треба јер ми нисмо имали ни шта да сахранимо од њих, то су остали само неки остаци, изгорело је све и тако смо их сахранили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, дакле тада када се тај догађај дешава са женама, колико је ту жена, да ли су оне у дворишту или кући и да ли су мушкарци већ одвојени у друго двориште?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: На почетку били смо сви скупа ту одмах на путу, и мој супруг је био ту близу, после тога су нас раздвојили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, а у тренутку када се дешава ово са Чаушем?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Прво су нас скупили тако и водили према тракторима и рекли су нам да се попнемо на трактор и да ће нас возити за Албанију, тог тренутку Чауша су обавестили да су му убили сина, и он од страха када је то чуо почео је да бежи. Тако како је покушао да бежи стигли су га до ВЦ-а, тамо је стигао, и ту су га убили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Који је аутомобил био његов, или које боје ако не знате марку? Чаушев?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Не сећам се боје које је возило било јер тог тренутка је било тешко видети, приметити сад која је то боја, ми смо били уплашени, водили смо рачуна и били због судбине деце, тако да ја те детаље нисам могла тог тренутка да уочим и да видим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте ви гледали шта се догодило са тим аутом?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Само су рекли да су то Чаушова кола. Ја сам то видела својим очима, кола су запаљена поред врата једног мештана тамо из нашега села. Тачно испред његових врата.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ког мештана дакле ако можете да нам кажете и име и?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Услов је био да доведе кола да би спасио сина, он је довезао кола, дао је и новац који је био исто тако услов да би спасио сина, али то није се догодило, тако да су та кола запаљена испред врата, испред куће једне камене куће једног нашег мештанина, али на жалост ја његово име не знам, не знам како се зове јер не знам имена још неких других, не познајем све те људе. Ту је био присутан и Зоран Јашовић из Ћушке, Голуб Видоје јер они су били ту присутни, били су ту и након убиства наших мужева они су били ту.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте Ви то са како Чауш трчи, како му пале аутомобил, гледали из куће или из дворишта?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Тог тренутка када је Чауш побегао, када је чуо да му је убијен син, он је већ тада био на трактору, али када је то чуо он је сишао, рекао је нама «ви идите», али након извесног времена ми смо приметили и видели да он, да су га сустигли и да су га убили ту поред ВЦ-а.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, и кажите ми само је ли био Чауш претходно постројен са мушкарцима и држао тако руке око врата или није?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Не, он са оним другим мушкарцима тада није био, он је био са женама тако да није био у оној групи са мушкарцима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, да ли сте Ви видели његово тело после тога у том ВЦ-у?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Да. Када сам врата отворила, он је пао испред мојих ногу. То је био пољски ВЦ од дасака и ту одмах поред пута код насеља Хасан Бећ, да ли је он покушао силом некако да руком одгурне врата да улази, Бог зна шта је тог тренутка све било. И само Чауша смо га сахранили тако, изгледа да је цео био, иначе остале које смо сахранили то су све били у комадима и један исто мештанин Идриз

Кадрија и он је, њега смо нашли у обору Сали Реџе, он се био сакрио у подруму куће јер једном су ми саопштили да ми је муж остао жив и ја сам покушала сад да га нађем и отишла сам да га затражим, тако да сам сишла са трактора, ту сам оставила децу заови да би могла да помогнем мужу, а када сам се вратила приметила сам тело Салија Реџе које је било скроз исечено и са вађеним органима. Он је носио качкет један, а мој супруг је носио француску капу и како су га тако масакрирали покрили га својим, његовим сакоом. Када сам склонила тај сако ја сам већ била сам скоро у потпуно изгубљена, тако да неко време су ми рекла да сам тотално пошашавела, полудела. У кући Саита Гашија када сам ушла онда сам видела све те лешеве како горе, а Чаушов син који је био доста развијен, пун, пунаст је био, он није био изгорео до краја. Почела сам да сипам воде да прекинем ту ватру али је ватра букнула и почела да гори. И бежећи тако нашла сам, наишла сам на Хазира који је ишао тако пузећи на ноге и руке, покушао је да бежи, али је био исто тако рањен. Питала сам га шта је било са Рамизом Љушијем, односно мојим супругом, «убили су нас» он није могао више да говори, био је толико исцрпљен да није могао више да говори.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја морам да Вас замолим да се опет вратимо на Чауша Љушија, ми овде имамо, судимо за неки догађај који је описан у оптужници и према нашим подацима и према нашој оптужници Чауш Љуши је убијен из аутоматског оружја, па ми реците да ли сте Ви гледали тело, да ли сте можда учествовали у припремама за укоп, па сте онда можда видели и неке трагове муниције?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Да, тачно је то, али на ноге он је имао прострелне ране, али овамо горе, ја говорим о горњем делу тела, јер после три недеље ми смо поново откопавали и покушали смо да поново их сахранимо, али нисмо смели од Срба јер како смо ми пошли тако да их сахранимо, они су опет долазили и тако смо се ми уплашили па нисмо успели. И није то догађај, односно случај кога сам, што сам само ја лично видела, то су видели и остали, он је био тако рањен и покушао је да побегне, стигао до тог ВЦ-а и силом поломио та врата и ушао унутра.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, онда почели сте, ја сам имала неку другу идеју, али Ви сте почели да причате прво о Ибишу Гашију, па ћемо се касније вратити на део када, на догађај са Вашим мужем, значи интересује ме пре свега где је био Ибиш Гаши, где је његова кућа, колико је он тада имао година?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Ибиш Кадрија.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ибиш Кадрија.

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Ибиш Кадрија, а везано за Ибиша Кадрију.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Знате зашто Вас питам, нама овде стоји, то ће нам тужилац сада разјаснити, Гаши Ибиш, тужиоче на страни 8, извините што овако прекидам, па значи трећи пасус одоздо, Гаши Ибиш или Гаши Кадрија? Само преведите нам па ћемо ово да разјаснимо.

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Ја сам леш видела и приметила и знам да се он зове тако, али могуће, постоји могућност да Гаши и Кадрија, Кадрија име оца, а Гаши то је племе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја управо то сада са тужиоцем морам да разјасним. Значи рекла сам страна 8, да ли неко, браниоци такође вероватно могу да прате, оптужени видим да немају код себе оптужнице.

АДВ. МИЛЕНКО РАДИВОЈЕВИЋ: Ја сам то истицао и у приговору на оптужницу, да ако нама треба годину дана да разјаснимо ко је убијен ко није убијен.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ево ја питам тужиоца.

АДВ. МИЛЕНКО РАДИВОЈЕВИЋ: Па тужилац тек неће разјаснити.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Видите да разјашњавамо и са Мухаремом, Суљ Гашијем и осталима. Тужиоче, значи страна 8 па трећи пасус одоздо Ви кажете Гаши Ибиш ово што описује оштећена догађај личи на то, личи, али она зове човека другачије?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ја не разумем шта се очекује од мене.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је Гаши Кадрија или? Питам Вас. Ништа госпођо Љуши, оставићемо да се то разјасни, може, изволите.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Наравно да ћу ја оптужницу прилагодити чињеничном стању које ће произаћи из доказног поступка, прво имена наравно да нисам измислио, то су имена која су обдуцирана и препознато.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Јесте. Не, значи.

Констатујемо сада да тужилац заправо каже да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите, не морате устајати да не губимо време.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Дакле, ја ћу свакако оптужницу прилагодити чињеничном стању које је утврђено овде на главном претресу. То је једна ствар, друга ствар оптужница је писана у погледу имена на бази записника о идентификацији и ексхумацији који постоји у списима, дакле за сада опстаје у оптужници онако како стоји име и презиме.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, онда ћемо разјаснити са госпођом Љуши овако. Јесте разумели? Дакле, нама је описан један догађај који личи на то што причате, описан је да је у том догађају настрадао Гаши Ибиш, то је име које ми имамо. Управо то личи кажем вам на тај догађај, за то нема, ви причате онако и сами у том несметаном излагању још код истражног судије, ја заправо сада морам да искористим прилику да Вас

питама, ко је, дакле он се зове Гаши Кадрија, можда му је отац Ибиш тако сте рекли, колико је та особа коју сте Ви нашли стара, ко су њени сродници данас, да ли има живе сроднике у селу Ћушка и читав тај догађај када ту особу видите, да ли је она са вама, где налазите тело, ето то је то.

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: То је у дворишту куће Саљи Реце, његова кућа је двоспратна, они су нас ту скупили на једној гомили, он је био заједно у тој групи са свим мушкарцима, сигурно када су нас издвојили, њега су одвојили од осталих мушкараца и убили га тамо где само описивала и како је имао сако са собом, они су му скинули тај сако и покрили га са тим сакоом. Исто тако и онај други се презива Гаши, дакле кућа тог мештанина где се то догодило где је он убијен, исто тако се презива Гаши.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А и Саљи Рецеп? Добро, ја Вам кажем у нашој оптужници управо у том дворишту куће Саљи Реце описано је да је убијен Ибиш Гаши, Ви описујете да се ради о Гаши Кадрији, реците ми колико Гаши?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Ја га зовем Ибиш Кадрија, по имену његовог оца Кадрије, али ту има и породица које имају и по племенну Гаши, значи Ибиш Кадрија, односно Ибиш Кадри Гаши, то је исто лице.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, реците ми колико је имао година? То је исти човек. Колико је имао година?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Да, исти човек.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико је имао година?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Не знам тачно, био је мало старији човек можда, старији човек можда 60-так година је имао, био је ту мештанин, човек из нашег села, човек из нашег села, али ја не знам тачно колико је он имао година, јер том приликом било је убијених и гостију који су били, тренутно су се нашли код некога.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кажите ми ко су његови сродници остали?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Да, остало је али ја стварно не познајем све те људе из тог села.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не знате како му се зове жена и деца?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Не, не знам како му се зове жена и имена деце, јер они су мало даље од нас тако да нисам ни имала прилику да знам како му се зове жена и деца.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је то тело било изгорело или нагорело?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Не, Ибишово тело није било изгорело апсолутно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како је лежао?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Њега су само убили и исекли га.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Лежао је на степеништу или унутра?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Поред, поред степеница са главом на доле и када су нас тамо у двориште издвојили и питали су нас «ко уме да вози трактор», тог тренутка су се неки младићи издвојили, они су рекли «не, младићи не могу да возе трактор они мора да буду старије особе», тог тренутка он је када је покушао да побегне отишао је тамо и тако је он и настрадао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, реците ми још причали сте да је вама неко, односно од вашег мужа неко одвео дете када та је издвојио са осталим мушкарцима, како је изгледао тај војник? Њен муж је држао дете и војник је узео то дете, односно како је изгледао тај војник.

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Када су нас издвојили жене и мушкарце, пошто ми смо имали двоје деце, једно дете је носио он, било је код њега и једно је било код мене, тог тренутка су нам рекли да новац и злато да одмах дамо и да покажемо, а Ајше пошто је била много застрашена, уплашена, заборавила је да скине једну минђушу, а мужу су наредили «склони то дете» и иди, остави дете и иди и онда су почели да узимају новац од мужева, Ардијан који је био тад мали и Љуш они су покупили тај новац и злато и тако су предали. Након тога су нас издвојили и сместили по собама, ја сам била смештена у двориште Салија Реце, ту је било и других жена где сам ја била, али ми смо само страховали и очекивали шта ће се догодити када ће нас убијати. Био је један Србин који је био маскиран разним бојама на лицу, имала сам сина и тако сам водила рачуна да га њега умотам јер би овај мали могао да се унереди и он је приметио и мислио је да ја нешто сакријем ту и онда ми се обратио, каже «шта ти кријеш, тако шта радиш тако».

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Дакле, питала сам Вас за овог војника маска, шешир на глави, када је кажете узео Вашег сина од мужа и бацили га вама у наручје? Да ли се од те маске његово лице није видело?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Било је тешко тог тренутка видети, односно уочити карактеристике, знам да су били двојица, један је био скроз маскиран, други на лицу имао маскирано лице, тога се сећам, били су пуни, односно развијени, носили су панцир кошуље, али да се сетим неких детаља нисам у стању јер стварно то је била таква ситуација да тешко би човек могао да уочи нешто карактеристично, па вероватно ни ви не бисте могли у таквој ситуацији да уочите нешто карактеристично.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, и само да питам још колико је било особа са шеширима, једна или више?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Колико се сећам и памтим била су двојица, један није носио нешто нарочито, па скоро тај је био као носио је нешто скоро да је го био са ове стране, али је био маскиран, а други је носио шешир, исто тако и он је био маскиран, али је имао шешир, али тешко је сада говорити о тим детаљима јер ми смо такве трауме

доживели да и дан данас имамо те трауме, тако да је тешко ми је да говорим сада и да улазим у неке детаље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, да ли може још да нам опише положај куће Саљи Реце и ове три куће у које су одведени мушкарци и затим да опише онај догађај када је она изашла и видела како воде мушкарце и тако даље? Сачекајте да нам преведу, можда неће.

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Кад су нас извели прво, то је пут који води према овој махали Хасан Бећ, ту је кућа и овог Саљи Реце, како рукама сада показује стиче се утисак да је са леве стране су биле жене, а са десне стране мушкарци. Жене су биле у једној групи, мушкарце су одвојили у три групе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли се добро види то? Где оне стоје и ту где су мушкарци?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Када су одузели новац и ствари ја сам видела то све, после тога су мушкарце издвојили у групе и водили у разне правце.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Одакле Ви то гледате дакле када мушкарце воде?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Да, да, то је сеоски друм, пут.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И види се?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Који води према насељу Хасан Бећ, где је сада изграђен споменик где су сахрањени данас, ту на том месту се то догодило.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, када су Вас увели у кућу Саљи Реце у односу на ту кућу?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Тај споменик дели пут од Сали Рецине куће, значи ту је одмах, пут дели, дели споменик, одваја споменик од Сали Рецине куће.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли Ви видите неку од ових кућа Ајета Гашија, Дем Гашија?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Да, види се Демова кућа, Аземова не јер она се налази мало више јер ту један мој девер изгубио живот, а Саитова кућа је близу али са супротне стране, тамо где се спасио Хазир.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро и сада нам опишите још онај догађај што сте причали код истражног судије да сте Ви излазили из куће и да сте нешто успели да видите, па да Вас је војник неки питао где си била и тако?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Након стрељања наших мужева они су нама наредили да се попнемо на трактор, после су нас зауставили и рекли су где ћете, хоћете у НАТО или хоћете у Албанију, шта сте тражили. Три старца и једна жена која се зове Феида, они су возили тракторе и возили су нас до фабрике акумулатора, задржали су нас тамо извесно време и рекли су нам «е сада ће НАТО да вас гађа». Један Србин

се нашао ту на путу и питао је нас «ко вас је извео овде, ко вас је терао да дођете овде», ми смо му одговорили «па Срби». Он је дао два кекса мом најмлађем сину који је почео да плаче јер су му одузели ону храну што сам ја била узела за њега. Ту су нас задржали извесно време. Ја не знам тачно колико је то трајало јер су нам одузели све, и сат то је тако да ниједан од нас, нико од нас није имао сат тако да не знам колико је то времена било и онда су нас наредили да се вратимо поново. Тог тренутка дошло је једно лице цивил Васа се зове, он је имао кућу ту поред Љушаја, и ми фактички кад смо се вратили ушли смо по тим кућама али без мужева, без мушкараца. И све ми жене биле смо скупа на једном месту јер нисмо смеле да спавамо. Само један старац је био са нама, а остали су сви били убијени.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Знате ли шта сам Вас питала, питала сам Вас.

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Тако су они долазили код нас сваки дан.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, али ја сам Вас питала, да вам кажем.

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: 01. маја је дошао један и узео је једно јагње јер ми смо имали овце, или неку овцу или неко јагње.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Знате шта сам Вас питала, ви описујете код истражног судије да сте Ви са другим женама били у дворишту Саљи Реце, да ту постоји зид, да је постојала капија која је била отворена, и да су та улазна врата била отворена, да сте Ви из тога видели када су Вашег мужа повели у просторију, кажете «нисам видела само убиство, само пуцање, али сам видела мужа када је улазио у просторију, када је ишао низ степенице, јер сам се нагнула кроз врата где сам била и видела сам га кад су га увели у ту просторију», затим «чула сам и пуцање и видела сам пламен, видела сам боцу како су бацили на кућу», затим да сте напуштали ту кућу. Јесте превели? Не. Па сте затим рекли «то није било баш близу и није видљиво, али ја сам изашла из дворишта, искрала сам се поред неког дрвећа, прошла и приближила се тим кућама, када сам се вратила онај ме је питао «где си ти била, где си нестала», а ја сам рекла да ми је било мука и да сам отишла да повраћам ту у близини». Па сте затим и рекли да сте видели и колико војника уводе те мушкарце међу којима је и Ваш муж, ето то Вас само питам, дакле где сте Ви били то, јесте излазили из куће, јесте се враћали?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Били смо све жене у двориште Салија Реце, поред капије и једну групу мушкараца су водили на горе тим путем према кући Азема Реце, другу групу код Сахита, код Хасан Бећа то насеље, а мој муж у групи поред капије Салија треба да се прође и да се иде према оној кући где су их водили као трећа група. Када сам приметила да мог супруга и ту групу воде на доле, ја сам тако кришом се одвојила и посматрала у ком правцу их воде, приметила сам мог супруга

да држи руке иза главе, а приметила сам и остале мушкарце са таквим, у таквом положају да их воде у том правцу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли иду један за другим или на неки други начин?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Да, у колони.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико војника иде са њима?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Не знам, не знам тачно колико је било војника јер сам се уплашила и нисам смела тако да гледам, мене је интересовало само шта се догађа са мојим супругом.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Рекли сте код истражног судије да сте видели тројицу како изводе?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Тачно је да сам ја рекла да су била тројица, али колико је било иза њих ја стварно не знам сада, можда је и био неко други иза ове тројице, али знам да су их водили према тој кући Саљи Реце, а Рец Кељменди који је тог тренутка био у тој соби он је скочио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, то ће.

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: И тако се извукао жив.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте Ви видели моменат када они улазе у кућу?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Да, како су се попели уз степенице видела сам, али унутра не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте видели колико војника, да ли је неко ушао у кућу или не?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Да, да, то су војници и ушли јер војници су их и убили, нико други није убио сем тих војника.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте Ви видели или чули пуцање?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Да, чула сам пуцњеве и када су их убили ја сам чула рафал у кући Салија Реце.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То сам хтела да питам колико рафала, да ли можете то да разликујете колико сте чули?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Пуцњаву је чула а рафале не знам каже колико је било јер то је било тако сам се осећала, у таквом сам стању била да ја уопште нисам ни могла да бројим да ли је био још неки рафал или само један, јер тог момента нисмо могли уопште било шта да предузмемо или да размишљамо, наш једини циљ је био само како да извучемо децу живу, како да се, тог момента уопште нисмо могли било шта да предузмемо и да размишљамо, наш једини циљ је био само како да извучемо децу живу. И чекали смо сваки тренутак кад ће нас убијати и били смо све изгубљене. Не дао Бог да било коме се догоди нешто такво некој породици или било ком човеку.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико је мушкараца убијено у тој кући где је ваш муж?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Не знам, не знам тачан број, претпостављам да је било између 10 и 12 лица, а у целој Ћушки је убијено око 40 мушкараца осим ових гостију који су се тренутно налазили ту, али овај Реџа може то да каже јер он је тада када су увели Реџ Кељменди може да каже тачно колико њих је било, јер он тог тренутка када су њих овели унутра он је побегао, изашао напоље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, и реците ми још рекли сте да сами подижете децу, да вам је тешко, да ли опредељујте имовинско правни захтев на неки износ?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Ја сам самохрана мајка, ја не радим, нисам у радном односу, немам неких прихода, тако да иако је муж био у дадном односу ја ништа нисам добила од тога, деца се школују, они су у стварно изванредни ученици, јако добри, али ја немам од чега да живим. Ја месечно добијем 120 евра, сада тренутно добијам, доделили су нам по 135 евра и тиме ја издржавам себе и децу. Ја сам морала да платим једног човека да ми чува децу два дана док се налазим овде док сам дошла овде за сведочење.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, колико сте то платили?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Сем хране, храну и што сам морала да му обезбедим и наравно и спавање, он је тражио и 60 еура да му платим за ових два дана што ће ми чувати децу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, да ли сте дошли овде у организацији ЕУЛЕХ-а?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли имате трошкове поводом доласка осим овога човека?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Не. Овде ови остали трошкови су ми плаћени, само једино што сам морала том човеку да платим друге трошкове.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, да ли сте том приликом 14. маја дали неки новац и колико?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Тад су биле марке у оптицају, узели су ми 300 марака, то су од мене узели, а од мужа су узели мало више, мислим око 2 хиљаде марака, можда и више и том приликом су рекли то ништа, шта је то, то је мало. А то смо издвојили само за не дај Боже, јер смо знали да ће се нешто страшно догодити, али то да нам се нађе, али то је отприлике око 3 хиљаде 4 марака, али данас је вредност скоро иста тако да кажем и евро.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, да ли је ваша кућа можда тада запаљена?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Па када смо се вратили било је страшно, јер нисмо имали ни за хлеб, али ето село нам је изашло у помоћ и дали су нам нешто.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли Вам је кућа можда запаљена?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Моја кућа не, моја кућа не, сем прозора, остало је тако јер ми смо све време били ту, прозори су поломљени јер су претражили, претражили и ствари за које су били заинтересовани, али су изгореле куће значи кућа Тука Љушија, Ерзен Љушија и Чауш Љушија, то је та породица Љуши.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, да ли имате још нешто на крају да додате?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Немам шта да додам, али ви знате сад у каквом стању се ја налазим, деца сад већ расту, један треба да се спрема за факултет, како ћу ја сада ту децу да изведем на пут, како ћу њега да школујем, ред је да ми се нешто да. А један вид награде јесте и заслужена казна за све оне који су то урадили. Како би сте ви поступали, односно радили да не дај Боже да се вама то догодило.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Сада ћемо прећи на део поступка када Вам питања постављају тужилац, браниоци, пуномоћници и оптужени и онда ћемо видети како функционише превод, или да видимо сада одмах. Изволите.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Захваљујући вашим питањима и захваљујући детаљној изјави у истрази, ја немам много питања, имам само пар питања. Кома сте дали новац 300 марака, да ли се сећате тог човека?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Па нисам ја дала њему, него он ми је узео силом, што би ја њему дала новац, тако су тражили то што имате извадите овде и оставите.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли се сећате тога који вам је то урадио?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Не, моментално не могу да се сетим ни пре нисам се сетила, не би могла да се сетим ко је тај човек јер прошло је 13 година много се сад променило, али погледам сад мало групу чини ми се да је неко од њих ту, чини ми се.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Значи да ли је тај који вам је то рекао и наредио, да ли је био наоружан?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Да, додуше сви су били наоружани, али неко је имао кратко наоружање, неко дуго, али углавном сви су били наоружани.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Како је тај држао пушку, оружје?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Један од њих стално је држао то оружје у руци и некако вртео то около, други је имао бајонет, тога се сећам, али обзиром да смо ми тог тренутка мислили само како да се

извучемо живи, ја нисам могла сад да приметим код сваког какво наоружање је носио и у каквом положају је носио.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Добро, да ли су они пуцали?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Да, након стрељања мужева, мушкараца, они су тада почели да пуцају у вис, лично ми је као на некакво славље, ево ми смо наш посао завршили. Кад се то догодило, када су стрељали мужеве ми смо ишли према тракторима, а они су имали један цип и пошли су и они иза нас, то иза трактора и тако су мени бар лично као да славе и пили су и пуцали су, и говорили су још неке речи сада да не кажем те речи овде шта је све, шта су све изговорили.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли су пуцали и онда када су вам наредили да дате новац?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Не, тада нису пуцали, само су претили оружјем, али кад су нас издвојили у групе, посебно жене и посебно мушкарци, е ту су тад тог тренутка су употребили оружје јер смо били заплашени сви јер тад смо се будили, скоро смо били полупоспани, то су они су стигли ујутро и ми смо зна се тог тренутка како се људи осећају рано ујутро.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Само нам реците још нешто, кажете у истрази да су вас приморали да идете на тракторе, да ли остајете код тога, код те изјаве? Да ли можете ближе да опишете како је то изгледало и како су вас приморали?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Након стрељања мушкараца подметнули су дакле ватру, осећао се смрад страشان и тада су наредили да се попнемо на тракторе и да кренемо у правцу Албаније и тројицу стараца су издвојили од тог реда и рекли су им да они возе тракторе и једна жена од Хасан Бећове куће старија и она је била са тим мушкарцима, ми смо тако на брзину се попели на те тракторе како ко је могао да седне, а они су били у једном ципу који је ишао ту, тај цип је ишао иза нас и ту су они пили и веселили се као да је то и сада они мисле да дођу и да живе тамо међу нама на Косову, како сад то када су нас тако убијали па оставили су нас цивиле са децом, не видим ја ту како могу сада да појмим.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Јесте се Ви попели на један трактор?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Да.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Је ли то била тракторска приколица или трактор?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Био је трактор са приколицом.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Колико је вас било на трактору?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Трактор је био пун, не могу сад тачно да кажем колико нас је све било у трактору, али ту је било пуно и

деце, старијих људи, жене. Јер оне остале мушкарце су раздвојили, само су нас у једној групи и те старе људе тако су нас сместили у те тракторе, уствари ми смо се сместили у те тракторе где су они нама наредили да се попнемо.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли знате колико је укупно трактора било са приколицама и са људима на њима?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: За три трактора сам сигурна, а за остале не знам јер успут су нам се прикључили и ови становници, мештани села Захаћ и једног становника једног мештана ту из Захаћа, убили га ту на путу, јединац је био.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли сте са тракторима изашли дакле на главни пут?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Да, код фабрике акумулатора.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли има нека аутобуска станица у селу Ћушка?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Има нормално да постоји аутобуска станица поред нас у правцу Приштине.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли сте ви прошли тада поред те аутобуске станице?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Да, када се иде у правцу Пећи пролази се поред станице аутобуске.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли је неког било на аутобуској станици?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Али они нас нису возили до аутобуске станице, него само до фабрике трактора.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: То је у реду.

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: То је отприлике дистанца, односно раздаљина од кућа наших до те фабрике акумулатора до 2 километра. Ту је било и других полицајаца где су нас зауставили, један српски полицајац када је приметио да ми дете јако плаче питао ме шта му је, ја сам му објаснила да у кући Хасана Бећаја одузели су ми све што сам припремила за њега. И он је извадио воду коју је имао, значи своју, извадио је два кекса и рекао ми је «дај ову воду и ове кексе, ова два кекса дај детету», чим сам му дала воду и кекс, та два кекса, дете се смирило али могу да кажем и то да се он разликовао од ових осталих, јер то што смо ми доживели и преживели не дао Бог да неко други.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Је ли се тај догађај са дететом.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тужиоче извините. Значи сугеришу ми за превод, ако немате још много, сада да завршавамо, ако не мораћемо паузу да направимо ако имате још доста питања.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Немам, ово је задње.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Зато што уопште ме прекида.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тужиоче.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Молим вас тај догађај са дететом је ли био у селу Ћушка или сад како кажете на путу ка Пећи?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Не, не, не како у Ћушку, у Ћушку су душу нам хтели узети а камоли, не, него то код фабрике акумулатора се догодило. Био је полицајац у истој униформи, извадио је флашу са водом и дао ми је.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Имам још једно стамо питање, да ли вас је неко пратио од момента када сте се укрцали на тракторе, до фабрике акумулатора?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Био је цип један који је ишао иза нас, црне боје и један био војничко возило и један је био црн. Након тога што се догодило значи тог масакра у Ћушку онда су се упутили према Захаћу.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Је ли било неко полицијско возило на путу да ли сте ви видели?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Не, нисам приметила никакво полицијско возило.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли се.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тужиоче мораћемо онда да направимо паузу због режије.

За овим суд одређује паузу у трајању од 15 минута.

Настављено након паузе ради одмора.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је дошла оштећена? Да ли можемо сада да наставимо, нисмо и даље успели да обезбедимо превод из кабине. У међувремену је дошао и бранилац Перовић и бранилац Бобот, још мало пре у току суђења и бранилац Радић. И сада настављамо са питањима. Изволите.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Имам још са мо једно питање. Кажете да сте видели или сам ја тако можда погрешно разумео да знате да је Гаши чији је отац Кадрија, био посечен? Да ли сте Ви видели тај леш и те посмртне остатке?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Да, видела сам својим очима.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли сте видели где је то био посечен?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: То је било пуно крви, ја нисам то сад њега откривала, скинула тај сако, ја сам само скинула сако и видела сам, приметила сам да је сечен, али кад сам видела тако да ми није познат, ја нисам га дирала. Са Зораном Јашовићем који је наш комшија он је био близу мене, ја сам заједно са њим ишла да га видим, а и он је имао

оружје са собом. Кад сам ја открила тај леш, он је пустио оружје ту, ја сам могла да зграбим то оружје да пуцам у њега али због деце то нисам урадила, јер сам могла да га убијем и да побегнем, али због деце то нисам урадила.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ако разумем имао је посекотине и ране по телу, да ли је имао по рукама неке посекотине?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Не, само овај део, стомак и наравно грудни кош, овај предњи део како сам видела у таквом стању ја сам одмах пустила тај сако и побегла.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Друге ране осим по грудном кошу нисте видели?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Не друге ране нисам приметила, кад сам га видела у таквом стању ја сам се страшно уплашила и ништа ме друго није интересовало него само да видим шта је било са мојим супругом. Ја сам тако и оставила, побегла и ушла у једну собу.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли је тај човек био ожењен?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Да, с обзиром да је био у годинама човек претпостављам да је био ожењен.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли је Вама познато да ли је носио бурму на руци?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Они су нам одузели те ствари, све што је било од злата, пре него што су извршили, пре него што су пуцали знају неки одавде шта је урађено тад.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли Вам је познато да ли је тај Гаши о коме сад причамо имао злато или прстен на руци?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Нисам ја тог тренутка уопште гледала да ли он има бурму или нема, а рекла сам вам да ми, још пре убиства ми смо све то предали, а он је био човек који је припадао старијој генерацији и оженио се када није било уобичајено да се носе бурме, сад ја не знам тачно ја нисам ни гледала да ли је он носио бурму или није носио и то ме није интересовало уопште. Интересовала ме је само судбина мог супруга и мислила сам да ли се извукао или не.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Немам више питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли неко од бранилаца има питања? Изволите.

АДВ. ДЕЈАН КРСТИЋ: Само једно питање за сведока. Дакле, да се изјасни да ли је неко од убијених из села Ћушка 14. маја 1999. године остао неидентификован, односно да ли је пронађен можда леш неки који је непознат?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Јесте, било је лица који су убијени, али с обзиром да су спаљени имена и презимена тих људи се знају, али ми тачно не знамо који су сад ти људи били.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Још неко од бранилаца? Изволите господине Радивојевићу.

АДВ.МИЛЕНКО РАДИВОЈЕВИЋ: Колико становника је имала Ћушка 1999. године?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Не знам тачно.

АДВ.МИЛЕНКО РАДИВОЈЕВИЋ: Оријентационо?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Тада сам била већ две године у браку и нисам познавала структуру становништва у селу, али знам да смо ми једна велика махала, то знам, али колики становника број то не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Немојте одговарати, ако каже да не зна онда не можете питати колико.

АДВ.МИЛЕНКО РАДИВОЈЕВИЋ: Да ли је неко од становника Ћушке био у ОВК?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сачекајте да видим само да ли сте то питани у истрази?

АДВ.МИЛЕНКО РАДИВОЈЕВИЋ: Нисам, нисмо. Једино Хаки Чекуа сам ја питао и он је рекао, «ћи, ћи», одговорио је тако. Судија није сигурно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не знам, питате више пута једно исто па зато тражим.

АДВ.МИЛЕНКО РАДИВОЈЕВИЋ: Зар је проблем да одговори на то питање?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Није проблем да одговори на то питање, али је проблем да одговара два пута на исто питање. Да ли су Вас питали то истрази је ли био неко у ОВК?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Из моје породице мислите?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, из села пита?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Да, говорило се да је Агим Чеку.

АДВ.МИЛЕНКО РАДИВОЈЕВИЋ: Нико други?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Каже, говорило се Агим Чеку.

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Фактички за цело село мени није познато, али могу да кажем за моју породицу да нико није припадник УЧК.

АДВ.МИЛЕНКО РАДИВОЈЕВИЋ: Само једно примедба. Зато што смо имали у петак да је 10 трактора ишло, данас је сведок рекао 3 трактора, а то село има 2.500 становника, ништа даље? Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, евидентирано.

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Поштовани господине тог тренутка ми нисмо, Ваше питање да ли је било 3 трактора или више, е сад да се Ви налазите у таквој ситуацији евентуално, да ли би Вам пало на памет

сада да бројите колико је то трактора било. Ја сам запамтила да је било 3 трактора.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Немојте одговарати господине Радивојевићу.

АДВ.МИЛЕНКО РАДИВОЈЕВИЋ: Судија имам право, ако сте дозволили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Радивојевићу сачекајте да заврши превод.

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: У правцу Захаћа, али колико је тачно трактора било ја не могу сад да вам кажем, јер ја сам носила дете које требала сам да чак и да дојим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Госпођо Љуши, то је била примедба браниоца, значи, на то не морате одговарати. Немојте одговарати уопште.

АДВ.МИЛЕНКО РАДИВОЈЕВИЋ: Имам, мене као браниоца не може сведок да упозорава на нешто. Ја сам само пренео што је рекла данас.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Радивојевићу, то је Ваша примедба евидентирано је, седите. Господине Мршовићу, изволите.

АДВ.МИЛОШ МРШОВИЋ: Имаћу пар кратких питања за сведокињу. Прво да ли је везано за овај догађај давала изјаве пре него што је овде била у истрази некоме?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је већ одговарала у истрази. Немојте одговарати.

АДВ.МИЛОШ МРШОВИЋ: Да ли су јој показиване фотографије, не знам да ли је било и то питање?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сад ћу да видим и то. Да ли сте гледали неке слике, фотографије? Ја мислим да сте у истрази гледали. Овде у суду, не, него?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Ја нисам гледала те слике, јер после 12 година се још осећам страшно, али чини ми се да је неко од њих овде присутан, али не могу сад отприлике ја да нагађам нешто јер прошло је 12 година, сад већ 13 година.

АДВ.МИЛОШ МРШОВИЋ: Још једно питање. Ако сведокиња се сећа тога и ако може да одговори, обзиром да јој је погинуо муж и четири брата, да ли зна у којим су кућама они убијени?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је говорила ја мислим, али може да Вам понови. Хоћете да поновите за браниоца ко је био у којој кући, Ваш муж и Ваша браћа?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Био је Аријан, Абдулах, Цафер и Скендер, они су били, а мој супруг је био у кући Али Реце, Ук Љушај је био у кући Азема Реце, а то је мој девер.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А остала, ова прва тројица у којој кући?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Чауш је стриц мог муж, а Адријан је његов син. Чауша су упутили да донесе возило, он није био тог тренутка

ту, Сефедин је убијен заједно са мојим супругом у кући Али Реџе, а Осман заједно са Уком у кући Азема Реџе, а Осман и Сефедин су синови стрица мога мужа, браћа су.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли неко још од бранилаца? Оптужени? Господине Поповићу? Дођите овде напред, не можете да седите господине Поповићу. Немојте се смејати оптужени Момић и оптужени Сокић.

ОПТ.СРЕЋКО ПОПОВИЋ: Имам примедбу само.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите.

ОПТ.СРЕЋКО ПОПОВИЋ: Кад сте дали реч господину тужиоцу тумач је објаснио госпођи ко смо ми, после тога њена је реакција била и речи «е, чини ми се да познајем сад ко су», а прије тога док год сте Ви постављали питање она то није поставила, него оног тренутка кад је господин тумач то рекао онда је она реаговала и рекла «е, чини ми се да познајем», да би ја то другачије рекао, поставићу ја питање овако: ако сам крив, да ли у Тужилаштву ради и дотични господин тумач? Ништа више.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, вратите се на место.

ОПТ.СРЕЋКО ПОПОВИЋ: А себе не препознајем у тој причи, тако да немам шта да постављам питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ваша примедба је евидентирана, околности суђења сутакве да свакако сам по себи положај оптужених и указује на то коме се суди. Још неко од?

СУДСКИ ТУМАЧ ЕДА РАДОМАН-ПЕРКОВИЋ: Судија, госпођа хоће превод.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А нисте превели?

СУДСКИ ТУМАЧ ЕДА РАДОМАН-ПЕРКОВИЋ: Чекала сам да заврши господин.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, да ли још неко од оптужених има неко питање? Примедбу не? Пуномоћници?

СУДСКИ ТУМАЧ ГАНИ МОРИНА: Извините, хоћете да је питате шта сам ја рекао, ово је оптужба директна. Нека господин понови шта је чуо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Гани, немојте се узрујавати.

ОПТ.СРЕЋКО ПОПОВИЋ: Тачно сам чуо шта сте рекли и како сте рекли.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Поповићу, да ли ја опет Вас морам да удаљавам из суђења?

НАТАША КАНДИЋ: Ја имам два или три питања. Како је Чауш сазнао да му је син убијен, ко му је рекао?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: То му је саопштио један Србин.

НАТАША КАНДИЋ: Који Србин?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Један од оних који је ту био присутан у униформи.

НАТАША КАНДИЋ: Да ли можете Сабрије да га опишете?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Он је био у маскираној униформи, али ту су били и други полицајци у униформама. Он му је саопштио «син ти је убијен и узели су ти и новац» и кад је то чуо он је покушао да побегне. Ми нисмо смели да идемо за њим, јер је ту био још један камион Кељмендијевих, али кад смо ишли да га видимо, ми смо приметили да је он био рањен, имао је прострелне ране на ногама и био је наравно исечен у горњем делу тела.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, немојте понављати.

НАТАША КАНДИЋ: Поменули сте Зорана и Видоја Јашовића, где сте их видели?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Да био је Зоран Јашовић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сачекајте, немојте одговарати, она је то објашњавала у истрази детаљно, евентуално можете да дате неки предлог да се они позову, иначе за њих смо разјаснили, они, нас за сада њихова улога не занима.

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Извињавам се.

НАТАША КАНДИЋ: Сабрије, Ви сте сад у прилици да видите све ове окривљене, да ли она некога препознаје овде?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, то Вам одбијам, она је рекла да јој сви лице, а ја сам вам рекла да су околности суђења такве да сам по себи положај на коме се налазе оптужени и указује на то коме се суди, то је потпуно јасно. Одбили смо захтев да изврши препознавање онако по закону како то иде.

НАТАША КАНДИЋ: Добро, онда ја немам више питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли још неко од пуномоћника има питања? Изволите госпођо Кљајић.

МАРИНА КЉАЈИЋ: Имала бих за Вас питање ти војници што су били у Ћушки када су тражили од Вас новац, од Ајше минђушу и говорили вам да идете у трактор којим језиком су вам то говорили?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Српски су говорили, био је један тамо поред нас који је знао српски, то је Садри Аземи који нам је испричао шта су они говорили и ми разумемо, ми знамо српски, иако не знамо да преводимо можда добро, али разумемо.

МАРИНА КЉАЈИЋ: Реците ми молим Вас да ли сте приметили да ли војници између себе користе неко средство везе за разговор?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Да, имали су.

МАРИНА КЉАЈИЋ: Да ли можете то да нам опишете шта су имали?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Имали су оне телефонске апарате које имају антену, то су носили, то су били полицајци, они су те апарате носили, држали иза.

МАРИНА КЉАЈИЋ: Нека сведок каже колико је видела тих са тим моторолама полицијским?

АДВ.МИЛЕНКО РАДИВОЈЕВИЋ: Извините, сведок није рекла мотороле.

МАРИНА КЉАЈИЋ: Извињавам се, са тим средством везе.

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Двојицу смо приметили, видели смо да имају, а за остале нисмо приметили и не знам да је неко. Ми смо били преокупирани само како да се извучемо живи, а приметили смо да они комуницирају међусобно.

МАРИНА КЉАЈИЋ: Немам више питања за сведока. Хвала

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Имате неко питање?

МУСТАФА РАДОНИЧИ: Хтео сам да питам да ли је она била у близини Чауша Љушија, односно у близини тог WC где је он убијен у моменту кад је он убијен?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кад је убијен?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Да, и ишла сам и видела сам лично.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не у моменту када је он убијен? Били сте на трактору?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: У моменту када је убијен не, али након што смо се вратили по други пут, значи кад смо ишли тракторима, па су нас вратили онда сам ишла и нашла сам га тамо.

МУСТАФА РАДОНИЧИ: Како зна онда да је он био посечен?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Видела је тело, рекла је, причала је како је видела тело.

МУСТАФА РАДОНИЧИ: Добро. После колико времена се она вратила од момента кад су њега издвојили тамо. Од момента кад је он отишао?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кад је потрчао?

МУСТАФА РАДОНИЧИ: Да, после колико времена од његовог убиства, онда да тако питамо?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Није прошло ни десетак минута, јер ја како сам била на трактору ја сам сишла, али је прошло око десетак минута и ја сам сишла и одмах сам дотрчала и отишла сам да видим, јер они су говорили тако, комуницирали где да нас воде и ми смо стали ту.

МУСТАФА РАДОНИЧИ: Ако сам добро разумео Ви сте неколико пута ишли до фабрике акумулатора и вратили се опет натраг? Да ли је то било задњи пут кад сте се вратили?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: То је било први пут пре него што су се све жене попеле на трактор ја сам сишла и отишла сам да видим шта се догодило.

МУСТАФА РАДОНИЧИ: Хвала, немам више питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, још неко питање за оштећену? Господине Радивојевићу, питање неко?

АДВ.МИЛЕНКО РАДИВОЈЕВИЋ: Председнице, само једну сугестију.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кажите?

АДВ.МИЛЕНКО РАДИВОЈЕВИЋ: Пуномоћник оштећених не знам да ли је њен пуномоћник, је рекао неколико пута, мада се сведок јасно и гласно изјаснио да је било два одласка до фабрике акумулатора. Говорим због тих сугестивних питања, јер нас доводе, прво веће, прво веће што је основна овде ствар, доводе нас у заблуду. Није било неколико, било је једанпут, вратили се и други пут. То смо ваљда већ утврдили. Друга ствар, мислим да сведок не говори истину, благо речено.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, то је Ваша примедба. Преведите молим Вас. Да ли имате још нешто да кажете, да додате?

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Ја имам само једну молбу да вам упутим. Сви они који су извршили оваква дела, овакве злочине, треба казнити примереном казном и са казном коју свако заслужује, а то што се поставља питање трактора колико је трактора било то није толико битно за мене, јер ја тог тренутка апсолутно нисам мислила о броју трактора, то уопште није битно за мене. И наравно ето остала су деца.

АДВ.МИЛЕНКО РАДИВОЈЕВИЋ: Председнице, дозвољавате сведоку да се расправља са мном.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Радивојевићу. Добро, ако немате ништа више да додате, можете да останете.

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Ето видите ако ја вечерас не могу да се вратим натраг, ја ћу бити приморана поново да платим неког да би водила рачуна о деци.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Ако немате више ништа да кажете можете да останете овде да пратите суђење из публике или да одете у Службу за помоћ и подршку сведоцима и да се одморите. Што се Вашег сведочења тиче завршили сте, а отићи ћете у организацији, дакле стручне службе суда у сарадњи са Еулексом.

СВЕДОК-ОШТ. САБРИЈЕ ЉУШИ: Ја Вам се захваљујем и до виђења.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. До виђења. Изведите сада оштећену. Господине Радивојевићу, изволите.

АДВ.МИЛЕНКО РАДИВОЈЕВИЋ: Председнице, ја сам рекао мало пре да није дозвољено сведоцима по ЗКП-у да се расправљају са браниоцима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, евидентирана примедба.

АДВ.МИЛЕНКО РАДИВОЈЕВИЋ: Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Перовићу?

АДВ.НЕБОЈША ПЕРОВИЋ: Ја ћу да ставим примедбу на овај део изјаве коју сам слушао, којој сам присуствовао у наставку претреса на који сам са закашњењем дошао, а ради се о томе да је пуномоћник оштећених Мустафа Радонићи поставио питање сведоку, каже: «када сте, после колико времена сте Ви дошли након убиства», а претходно имамо одговор сведока који каже да није био тренутно близу убиства, тако да нема сазнања у у ком тренутку је било убиство, да је након тога сведок изјавио «то је било после десетак минута пошто сам дошла с трактором». С обзиром да се ради о пуномоћнику оштећених изводимо закључак да не можемо на основу тако постављеног питања и тако датог одговора да приговарамо барем у овом делу исказа од стране оштећеног.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, евидентирано путем аудио технике. Господине Мршовићу?

АДВ.МИЛОШ МРШОВИЋ: Само ја бих исто приговорио исказу сведока, мислим генерално очигледно је да сведоци бркају ствари, на моје питање где је убијен муж од сведокиње, она је поменула кућу неког Азема Реце. Ја за ту кућу заиста први пут чујем, те по њеним наводима та кућа је запаљена, међутим, ми немамо чак ту кућу ни на списку уопште запаљених кућа, да се ради о очигледном бркању сведока и самим тим се доводи у сумњу све оно што они овде изјављују. Хвала.

Сведок ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Седите молим Вас. Добар дан, са подацима.Узећемо претходно Ваше личне податке. Реците име Вашег оца?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Рам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Година рођења?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: 1964. године.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Место рођења?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Пећ.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ваше пребивалиште?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Пећ.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ваше занимање?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Ја сам секретар у организацији у водоводној организацији, компанији.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ми смо Вас позвали данас као сведока, као сведок дужни сте да говорите истину, лажно сведочење је кривично дело, морате да нам кажете све што знате, не смете ништа да прећутите, можете да ускратите одговор на питања која би Вас и Вама блиске сроднике изложила тешкој срамоти, знатној материјалној штети или

кривичном гоњењу. Уколико има проблема даћу Вам и законски текст да прочитате.

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Схватила сам, разумела сам шта сте ми рекли.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, унећемо то. Да ли смо унели име оца?

Име оца Рам, 1964., Пећ, упозорена, опоменућа, након што је положила заклетву исказује:

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Пре давања исказа полаже се заклетва. Ја Вас молим да понављате за мном.

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Да ли треба да устанем?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не. Заклињем се.

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Заклињем се.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ћу о свему.

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Да ћу о свему.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Што пред судом будем питана.

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Што ће пред судом буде питање.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Говорити само истину.

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Говорити само истину.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И да ништа од онога.

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: И да ништа од онога.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Што ми је познато.

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Што ми је познато.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нећу прећутати.

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Нећу прећутати.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, хвала Вам. Позвали смо Вас везано за догађај у селу Ћушка 14. маја, рећи ћете ми у најкраћим цртама шта се догодило, да ли је Вама неко настрадао и ко и шта се са Вама и Вашом децом догађало тог дана?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Тога дана је убијен мој супруг, два моја девера и један деверов син.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како се то догодило, где је тачно Ваше насеље рецимо, почните од тога где је насеље Кељменди?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: То се догодило 14. маја у 8 сати ујутро, тамо су дошле полицијске снаге и војне снаге из правца града Пећи према нашем селу Ћушка. Ја сам тад била још, још сам спавала и онда је дошао мој супруг, позвао ме, јер сам била са четворо деце и рекао ми је «Шпреса, данас је мало другачији дан, није уобичајен дан као претходни», узела сам своју децу и прикључила сам се осталим мештанима из мога села, у махали Гашијевих, ту су нас скупили све на једно место и онда су стигли и како су наишли, они су пуцали,

подметнули ватру, палили, онда су нас издвојили, дакле, раздвојили жене од мушкараца, сећам се тог тренутка кад су почели да туку мога мужа кундаком у присуству деце, у присуству осталих жена и ја се сећам да сам почела да вичем и један од девера ми је рекао немој да вичеш јер могу да дођу, може неко да дође сад и да убије и децу, неки су били маскирани, неки су носили шешире, неки су почели да ваде ножеве од чизама, почели су нас вређају, питали су «хоћете ли да вас убијемо», отимали су нам новац и све што смо имали са собом од злата и рекли су ако било шта нађемо да сте сакривали код деце убијемо и децу и вас. Тог тренутка су се чули авиони НАТО и онда су рекли то «тражили сте НАТО, добили сте» и онда су нас раздвојили у три куће. Мушкарци су остали на улици, а нас су распоредили у три куће које је већ био захватио пламен. Мушкарци нису знали шта се са нама догађа, ја сам била у кући Салија Реце заједно са овим снајама осталим, а било је и других жена, деце, жене које су кукале, плакале, јер куће су почеле да горе и каблови, електрични каблови су почели да падају на нас. Тог тренутка један војник видео је, приметио је код моје заове да није скинула једну минђушу и обратио јој се «хоћеш да ти скинем то заједно са уветом и шта си чекала, што ниси скинула до сада». Деца су плакала стално, ми смо почели да их смирујемо, ја сам имала четворо малолетне деце са собом. Најстарији је имао 9 година, други 8 година, 6 година треће дете син, а најмлађе то је ћерка имала 3 године. Ту су довели много људи и довели су и Ардијана Кељмендија, то је син мог девера и обратили му се речима «хоћеш ли да улазиш у ову кућу па да те захвати овај пламен или хоћеш да те убијемо овде пред овим женама». А један други је рекао «ставите га ту» и онда су га довели код нас. Он није знао српски, није знао уопште шта се догађа, дошао је и седео је ту поред нас. Ја знам само да су те мушкарце, наше мужеве повели, увели тамо унутра, шта се тамо догодило ја то лично нисам видела, знам да су узели све вредне предмете, знам да су узели личне исправе, то ми је познато, шта се тамо догодило унутра ја то нисам видела. Онда су нам наређивали да све тракторе активирамо, односно да палимо и да спремамо и идемо за Албанију. Ми смо настојали, некако смо покушали да изађемо, да побегнемо, али је било на путу пуно војника и ишли смо до фабрике акумулатора. Три пута смо ишли до те фабрике и три пута смо се вратили поново и стално су нас питали «који су ти људи који су вас избацили из села». Вратили смо се у село уплашени, били смо све време ван, ту смо спавали исто тако вани, све оно што смо имали ствари су узели, куће су нам запалили. Ето то је то што сам ја лично видела. Можда касније ћу се сетити још неких ствари, али за сада толико.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Госпођо Шпреса, где сте Ви били са децом после ових догађања?

НАТАША КАНДИЋ: Извините, може ли мало гласније, уопште не чујемо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где сте били после овога догађаја? Вратили сте се у село?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: У село Ћушка.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Објасните нам молим Вас где је Ваше насеље у односу на насеље Хасан Бећ и у односу на главну?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Прво долази главни пут, па је онда наша махала, и онда махала Хасан Бећ.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли посебан пут, различито од пута којим се иде до рецимо породице Чеку, онда до породице Гаши где је био Садик и Хаки Гаши?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Не, то није исти пут, овај пут води према школи, ту су Кељменди, значи ми, и после тога долазе ови Гашијеви.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Гашијеви ови из Хасан Бећа или ови други?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Хасан Бећ.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хасан Бећ. Да ли се пролази прво поред школе па се стиже у Хасан Бећ или поред вас, којим редоследом то иде у односу на школу?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Дакле, редом, прво је школа, па онда је наша махала и онда долази махала Хасан Бећ.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да Вас питам још да ли је у то време постојала нека трафика или неки киоск у селу?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Није ми познато, јер ја сам ту удата, дошла сам из Пећи, да ли је био неки киоск или не није ми познато.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми тада у насељу Хасан Бећ када сте дошли колико сте видели укупно војника по Вашој процени?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Било је много, то је био страشان дан, стравичан дан, нисам ја запамтила број.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли можете можда да опишете неког војника, рецимо тог који се обраћао том сину Вашег девера и који му је рекао «хоћеш да уђеш у кућу или да те убијемо са женама»?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: С обзиром да је био стварно један стравичан дан, страشان дан, ја сам се страшно уплашила, поготово што сам имала са собом и децу, тако да те детаље не могу да опишем како су изгледали, запамтила сам да су били маскирани, да су неки носили шешире, али како те детаље сад да улазим, да опишем нисам у стању јер сам се и сама уплашила, уплашила сам се за свој живот и живот деце.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, морам да Вас питам и за оног војника који је тражио од Ајше да скине минђушу?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Не могу ја сад да опишем тог човека, стварно не знам, нисам у стању.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте ви били заједно и са овом претходном сведокињом Сабријом Љуши, да ли сте биле у истој касније кући?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Сигурно да је и она била, постоји могућност, али ја сам била са мојим заовама тако да ја нисам приметила, нисам гледала да ли је још нека друга жена ту, ја могу само о мојим заовама да говорим, а о другим женама стварно не бих могла да кажем било шта.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Питам Вас због тога што она описује управо тај догађај са скидањем минђуше, исто ту ситуацију?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Јесте, то је истина зато је и она и рекла, али ја не могу да опишем лице које је било тад присутно. И право да вам кажем не желим уопште да се сећам ни тих ликова, ни тога дана, ни шта се догодило тога дана.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Имам још само за једног војника да Вас питам, управо оног кога описује Сабрија Љуши. Она каже да је постојао један војник који је имао укрштене реденике на грудима?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Да, било је и таквих војника који су носили то тако.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А када говорите о маскама на лицу, како је то изгледало, какве су биле маске?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Они су били намазани, било је мало приметније црна боја и тако су били, лица су им била маскирана.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте видели некога ко можда на лицу има кожну маску?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Не, ја то нисам приметила. Могуће, то су на три локације, на три места, а тамо ја нисам приметила где сам ја била, и свако има своју верзију у односу на место, на локацији где се тада налазио, а ја где сам била ја то нисам приметила.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, реците ми колико је Ваш муж тада имао година?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: 36 година.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: 36? Због чега кажете да мушкарци ту претходну ноћ нису спавали у кући, тако сте рекли у изјави Еулексу?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Ја сам то изјавила, јер они су били свесни шта се догађа, јер претходне ноћи догодило се то у Пећи па су сви напустили и побегли, тако су и они изашли из кућа, а били су ван и циљ је био да нас чувају, да чувају нас и децу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А да ли је било неких претходних акција у Вашем селу?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Било је случајева пре 2 недеље у односу на тај датум и ишли смо у једно село Благаја се зове, онда смо се поново вратили у наше село.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми да ли сте тада видели аутомобиле или неке, да је војска дошла аутомобилима?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Ја сам тад била млада ту и стварно неки детаљи нису ми познати, знам да је било кретање возила, али не могу у остале детаље да улазим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Да ли сте видели да војници имају са собом нека средства везе и да их користе у комуникацију?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Не, нисам приметила то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И реците ми још да ли памтите војника који је гурао Вашег мужа пушком који га је тукао?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Не, не могу да се сетим, јер је он био окренут леђима према нама, тако да ја нисам могла уопште да приметим како он изгледа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Рекли сте у Еулексу када сте давали изјаву да је било седам домаћинстава фамилије Кељменди. Колико је то укупно жена, деце, мушкараца?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Не знам колико све укупно било чланова породице Кељменди.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Сада ћемо да пређемо на део када Вам тужилац поставља питања, оптужени и браниоци и пуномоћници. Изволите тужиоче.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Имам нешто да разјасним. Данас сте рекли да су мушкарце одводили на једну страну, а вас у три дворишта или три куће, како сам разумео, а у истрази кажете у два дворишта? Да ли је два или три?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Могуће да сам погрешила број, али знам да су у три куће нађени лешеве изгорели, то знам.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Нисмо се разумели. Где сте ви, а не мушкарци, где сте ви били, у колико дворишта, жене и деце у колико дворишта су били?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Ја сам била у дворишту Сали Реце, значи на два места. Ја сам схватила да ме питате о мушкарцима.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Кажите ми кад сте изашли на главни пут, да ли је поред вас из Ћушке било још неких људи из других села?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Било је из Захаћа, Пављана, била је једна дугачка колона.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Село Накло да ли Вам је познато?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Да познато ми је.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Је ли било људи на главном путу из Накла?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Није ми познато.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: А село Набрђе?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Не знам ни то.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли знате где је село Набрђе?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Знам.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Где се налази?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Може у два правца да се стигне до тог места и према Пећи и овај други правац од Накла. Тамо живи моја тетка и то добро ми је познато.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Колико је далеко од села Ћушка?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Можда пет.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Је ли то село испред села Пављана и Захаћа или иза Захаћа?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Не, то је сасвим други правац.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Немате више питања?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Немам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Браниоци? Изволите.

АДВ.ДЕЈАН КРСТИЋ: Судија, може директно? Хвала. Госпођо Кељменди, на питање председнице већа зашто су мушкарци спавали ван кућа, дакле, оно што сте у Еулексу изговорили Ви сте говорили да се претходног дана нешто у Пећи десило, па ме интересује на шта сте мислили, шта се то десило у Пећи претходног дана?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Тада сам била код мојих родитеља заједно са мојим супругом и децом, тамо сам годину дана живела. Нас су истерали отуд, запалили кућу и са мојим супругом и децом ја сам отишла у селу Ћушка. Били смо свесни да иста ствар може да се догоди у Ћушки, а он је изразио жељу да се прикључи својој браћи и да у тим тренуцима буде заједно са браћом својом.

АДВ.ДЕЈАН КРСТИЋ: Након тога сте рекли, дакле, да су мушкарци вас и децу чували на тај начин што су били ван куће. Да ли сам ја то добро схватио?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Ја сам добро схватила шта сте Ви питали, они су нас чували зато су изашли ван, јер су били свесни шта може се догодити и зато су били опрезни и хтели су да нас чувају да би смо могли да побегнемо и да нас не затекну на спавању и да се догоди најгоре.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Извините, надовезаћу се на ово. Причали сте у Еулексу да сте одвезли тракторе, да је муж одвезао и трактор ван села тада?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Не, ту се ради о томе да су они њега питали за тракторе да ли он зна где су сакривени трактори.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кажете управо «мој муж је одлучио да сакрије наше тракторе на ливади близу друма који води од Ћушке до главног пута».

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Да, то што сам тада изјавила, ја знам шта сам изјавила и ја стојим у свему иза тога.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па је ли одвезао трактор?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Јесте, то је тачно да смо ми у тракторима спремали храну и неке друге ствари да имамо за случај избега, то је то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Господине Крстићу извините што сам Вас омела у испитивању.

АДВ.ДЕЈАН КРСТИЋ: Није проблем, хвала. Може ли се госпођо Кељменди рећи да на тај начин што су мушкарци из села преноћили ван куће, да ли су они чували стражу практично?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Госпођо Кељменди немојте одговарати. Значи, питајте да ли су чували, а може ли се рећи то не може.

АДВ.ДЕЈАН КРСТИЋ: Добро, да ли су мушкарци из села чували стражу?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Или породице?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Чували, свако је чувао своју породицу.

АДВ. ДЕЈАН КРСТИЋ: Добро. Дакле, али да ли су чували стражу?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, она је одговорила.

АДВ.ДЕЈАН КРСТИЋ: Судија, питање може да буде, дакле одговор да или не, сад ја просто ако може сведок да се изјасни?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ево ја сад одбијам, одговорила је како је одговорила.

АДВ.ДЕЈАН КРСТИЋ: Да ли су мушкарци били наоружани?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Не, нису.

АДВ.ДЕЈАН КРСТИЋ: Нису. Још само једно питање. Да ли је неко од убијених 14. маја 1999. године остао, да кажем, непознат, односно да ли је остао неидентификован неки човек или било ко?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Није ми познато.

АДВ.ДЕЈАН КРСТИЋ: Добро. Још само да разјасним, да ли се знају имена свих убијених у селу Ћушка у том?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Да.

АДВ.ДЕЈАН КРСТИЋ: Хвала, немам више питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хвала. Браниоци? Оптужени? Нико. Пуномоћници не? Добро. Реците ми да ли сте Ви тада били у прилици да гледате догађај са Чаушем Љушијем?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте били у прилици да гледате како се траже неке ствари, новац и злато од цивила?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Да, ја сам лично предала и новац и предмете од злата.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли бисте то описали?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: То што сам имала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли бисте нам то описали?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Речено нам је одмах да ствари, вредне ствари које имамо и новац да одмах извадимо то и бацимо ту на једно место на гомилу и одмах су нам скренули пажњу да ако накнадно буду открили нешто да је сакривено било лично код или код деце да ће они убијати те људе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, да ли је то један војник наредио и како је он изгледао или је ту било више војника?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Више је било. Тог тренутка су вадиле ножеве од чизама.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте тада били заједно са мушкарцима?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Не, они су били издвојени, али су били у близини ту близу нас.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли су и они ствари бацали и давали?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте дали неки новац и колико или злато?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Да, износ је могао бити између 2 и 3 хиљаде марака, јер тад је марка била, јер мислили смо да са тим новцем можемо и себе па и мужеве да спасимо и дали смо чак и од деце смо узели ако су имали нешто вредно да то оставимо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта сте дали од злата?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Ја сам предала минђуше, а и два, три прстена које сам лично носила, то сам предала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми још, ко је сакупљао те ствари?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не знате?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Од мушкараца лична документа је прикупио Ардијан и Ерзен, то знам, а ове друге предмете, вредне предмете и остало не знам ко је то купио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте ви те ствари одлагали на гомилу или их је свако давао неком у руке?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Они су нам рекли оставите ту и ми смо те предмете извадили и бацили на то место где су нам наређивали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте можда видели међу женама на трактору да возе трактор, да се одвоји да иде према мушкарцима Ибиша

Кадрија, односно тако га зове Сабрија Љуши, а ми овде имамо да се он зове Гаши Ибиш?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Мени је жао, али породицу са презименом Љуши ја не познајем, не познајем добро и жао ми је што не могу да дам неке конкретне одговоре.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте видели тело свога мужа?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Само кад су дошли ови из Хашког Трибунала тад сам видела посмртне остатке, а тада на почетку нису ми дозволили јер то је било нешто застрашујуће и рекли су можете претпостављати како он сад изгледају.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми још у Еулексу сте рекли да сте се вратили у очеву кућу у Пећ, да нисте боравили у кући већ у малој дрвеној шупи. Данас кажете да сте остали у селу после овог догађаја?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Ми нисмо били, нисмо се вратили у наше двориште, него у двориште Ментора, а и он је убијен, ту смо били ми сви, ту је био још један комшија српске националности, можда касније могу се сетити његовог имена већ за сада стварно не знам, он је увек гледао и кретао се ту око нас бициклом.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте ви били, кажете да сте били са својом јетрвом Ајшом која је тога дана изгубила сина и мужа, да ли сте можда та тела видели и да ли знате нешто о том догађају?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Ја сам била са женама ових других рођака који су били убијени.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И не знате ништа о томе? Да ли још неко има нешто да пита?

СУДСКИ ТУМАЧ ГАНИ МОРИНА: Ја се извињавам, Ви сте поставили питање, па ја нисам завршио одговор до краја.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисам чула извините.

СУДСКИ ТУМАЧ ГАНИ МОРИНА: Кад је говорила, кад сте питали да ли је она видела мужа после убиства, она је рекла да ли је видела посмртне остатке, рекла је да није видела јер је било страшно, рекли су јој да је он изгорео. Ето то је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То смо чули. Да ли неко још има нешто да пита? Господине Мршовићу.

АДВ. МИЛОШ МРШОВИЋ: Само једно питање, предочио бих сведоку, то је изјава из Еулекса, страна 5, последња реченица: «следећу ноћ смо преноћили у кући Реце Кељменди», само да потврди да ли остаје код тог дела изјаве?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само да видимо. Где је то?

АДВ.МИЛОШ МРШОВИЋ: Страна 5.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Последња реченица.

АДВ. МИЛОШ МРШОВИЋ: Јесте, последња реченица, није ни пасус, буквално реченица.

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Да, тако сам изјавила и стојим и сада иза тога. Јесте били смо ту у тој кући.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У каквим је она односима са овим Ментором Кељмендијем?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Јесте, то су рођачке везе, он је наш рођак.

АДВ. МИЛОШ МРШОВИЋ: Немам више питања, хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Немате више питања? Имате Ви једно питање?

АДВ. МИЛЕНКО РАДИВОЈЕВИЋ: У каквом је стању био Реџ Кељменди то вече?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте видели Реџа Кељмендија?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Да, након тог догађаја јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У каквом је стању био пита Вас бранилац?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: У врло лошем, стравичном стању, под великим стресом, он није ни знао шта говори, и тог тренутка је он побегао од нас а ми смо хтели да га питамо шта је судбина наших мужева.

АДВ. МИЛЕНКО РАДИВОЈЕВИЋ: Је ли био рањен?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је имао повреде неке, да ли је био рањен?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Не, није ми познато да је имао неке ране, само знам да је тотално био изгубљен.

АДВ. МИЛЕНКО РАДИВОЈЕВИЋ: Хвала председнице.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли имате имовинско правни захтев, односно да ли имате неки захтев за накнаду штете и у ком износу?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: У то време мени, односно нама је одузет камион који је имао вредност око 90.000 марака, то је било средство за привређивање, за одржавање породице и из девера исто тако, и деверу су узели камион црвене боје.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У овом догађају?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Да то је дакле 14. маја.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Деверов камион?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А Ваш у јуну, тако сте рекли?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Наш камион је узело једно лице по имену Стева, то је време када су се повукли Срби са Косова тад су одузели наш камион, можда и презиме могу да се сетим тог Стеве, али за сада не знам, знам само да се звао Стева.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А везано за овај догађај да ли опредељујете тај захтев за накнаду штете на неки износ?

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Ја данас сам дошла само да тражим правду, да судите по правди. Нисам мислила уопште о надокнади штете, јер мислим на децу стално, ја имам четворо деце, а ја сам таква жена која пред децом никада није плакала, нећу ни да плачем због њих, јер ће њима бити још теже ако виде да ја патим, односно да плачем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, онда можете да останете овде и да пратите ток главног претреса, а можете да изађете у нашу Службу за помоћ и подршку сведоцима и да се вратите кући онда када то буде организовано од стране наше полиције и Еулекса.

СВЕДОК ШПРЕСА КЕЉМЕНДИ: Ја не могу сад да се вратим сама тамо, ми смо једна група и вероватно ћемо се вратити у групи, ја бих Вас замолила да једну потврду да ми дате да сам ја ова два дана била овде на сведочењу да бих имала као оправдање тамо да покажем надлежним органима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Урадићемо Вам потврду и превешћемо је. Сада можете да останете у судници или да одете овде у Службу за помоћ и подршку сведоцима. Дакле, да вас обавестим да кренемо сада са сведоком Тахиром Кељмендијем, да кренемо са овим сведоком. Уколико можемо да бисте касније могли да стигнете на препознавање. Господине Перовићу, питање, примедба или?

АДВ. НЕБОЈША ПЕРОВИЋ: Ја имам примедбу, имам примедбу на преводиоца који седи поред сведока, господин Гани, ако сам добро. Приликом питања која је поставио колега Крстић да ли зна да неко није идентификован а нађен леш итд., сведок каже «јо», сви знамо да је то не, а тумач приликом тога преводи каже «није ми познато» одговор није ми познато даје сасвим другачију димензију превода, а «јо» сасвим другачији, значи «не» и «није ми познато» су потпуно различите ствари. Е, сад што стављам ову примедбу, наравно на ово питање које је наравно за колегу Крстић битније, јер поставља свим сведоцима, онда постављам питање за друге реченице и за друге сведоке кад се врши превод да ли тумач на свој начин даје превод, с обзиром да је упознат са предметом оптужнице и разјашњења ове кривично правне ствари, или треба да нам преводи на начин на који сведок је доживео то и даје нам тај утисак. У том смислу стављам примедбу на тумача, и молим вас као веће да ви сведока, овај тумача након овога упутите на то да не врши у потпуности свој слободан превод председнице, него ипак да нам дочара утисака сведока.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро господине Перовићу, разумели смо вас.

АДВ. НЕБОЈША ПЕРОВИЋ: Имам још једну молбу пошто морам да идем јер у 15 сати морам да сам у амбасади Краљевине Данске, имам пријем, па ће ме у наставку заменити колега Палибрк и ако бисте ми дозволили да се сада удаљим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, хоћете одмах да напустите претрес?

АДВ. НЕБОЈША ПЕРОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите.

АДВ. НЕБОЈША ПЕРОВИЋ: Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА:

За овим адвокат Перовић напушта претрес, а у наставку га мења адвокат Палибрк.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Мршовићу, изволите.

АДВ. МИЛОШ МРШОВИЋ: Само кратко једна примедба, обзиром да је сведокиња коју смо непосредно сад саслушали рекла да је спавала у кући Реца Кељмендија, иначе та кућа је на страни 11 оптужнице означена као једна од кућа које су запаљене и изгореле. Само у том смислу стављам примедбу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да сачекамо да изађе господин Перовић. Ми смо Вас поздравили можете да изађете.

СУДСКИ ТУМАЧ ЕДА РАДОМАН ПЕРКОВИЋ: Судија да ли смем сведокињи да преведем, тражи?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, преведите примедбу.

АДВ. МИЛЕНКО РАДИВОЈЕВИЋ: Председнице, 10 минута само да изађем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Привремено на 10 минута напустио је бранилац Радивојевић, мења га бранилац Мршовић, а овде је сведок Тахир Кељменди. Дobar дан господине Кељменди.

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Немојте устајати, седите. Претходно ћу да Вас питам да ли има неких измена у Вашим личним подацима у односу на 01. јун 2010. године када сте били овде код истражног судије?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Да, има постоји само једна измена.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, реците нам?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Не сећам се тачно једног имена, а он је главни за овај масакар Пављане, Захаћ и Ћушку.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. За сада узимамо само Ваше личне податке, знате. Шта каже?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Његово име је Ранко Влаховић.

СУДСКИ ТУМАЧ ЕДА РАДОМАН-ПЕРКОВИЋ: Да ли могу ја слободним речима да му кажем шта значи то лични подаци?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кажите му лични подаци, име оца, датум рођења?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: То је исто све, нема никаквих промена, онако као што сам и пре изјавио, нема ту промена.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Чекамо да заврше браниоци да би могли да чују, да Вам сада дам упозорење за сведоке да сте позвани као сведок, као сведок дужни сте да говорите истину, лажно сведочење је кривично дело, морате да нам кажете све што знате, не смете ништа да прећутите, можете да ускратите одговор на питања која би Вас и Вама блиске сроднике изложила тешкој срамоти, знатној материјалној штети или кривичном гоњењу.

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Да, схватио сам шта сте ми рекли.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, и да Вам кажем да се пре давања исказа полаже заклетва. Ја Вас молим да понављате тачно ово што ће Вам рећи преводаца. Заклињем се.

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Заклињем се.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ћу о свему.

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Да ћу о свему.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Што пред судом.

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Што пред судом будем питан.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Говорити само истину.

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Говорити само истину, дакле оно што сам видео и што сам чуо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И да ништа од онога што ми је познато.

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: И да ништа од онога што ми је познато.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нећу прећутати.

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Нећу прећутати.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сада ћемо ово да констатујемо.

Са подацима као од 01.06., упозорен, опоменут, након што је положио заклетву исказује:

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Рекли сте да остајете, господине Кељменди, да остајете у свему код овог исказа који сте дали пред истражним судијом и да има само једна измена. Е, сад нам реците ту измену?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Кад тад Ћушка има да плати високу цену и стварно смо платили високу цену и он још је у слободу шета по Југославији.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хајдете преведите нам ово.

СУДСКИ ТУМАЧ ГАНИ МОРИНА: Једина разлика је ту што је споменуо Ранка Влаховића који је био командир полиције у Озрену, дакле, једина разлика је то што је сад навео његово име и презиме и то наравно што следи после што је рекао да ће они платити високу цену.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Али које му је име, име тог човека?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Ранко а презиме Влаховић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ми смо саслушавали једног сведока Бору Влаховића, није Ранко, зато Вас питам?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Не то није исто лице, Бора је друго лице а овај је друго.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То није исто лице, добро. Онда да Вас питам нешто везано за оно што сте причали код истражног судије. Рекли сте да је била нека акција 25. априла претходно у Вашем селу. Шта је то било?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Тад је била Југословенска народна армија и они су нас питали да ли ми поседујемо оружје и неко је имао пиштољ и један је имао ловачку пушку, то смо предали. И тада су нам рекли од сада будите сигурни јер више нико са вама неће имати шта да разговара, а 14. маја ујутро дошли су неки маскирани људи са три правца, ушли су у село и купили су нас и одвели тамо на оно место где су сад, где је гробље. Прво су нам рекли све оно што имамо вредно код себе новац и остале вредне ствари да повадимо и да ставимо на једно ћебе тамо у гомилу. Кад су тај новац узели онда су поделили нас у три групе. У кући Азима Реџе су одвојили 12 људи, код Садика Гашија 11, а у Дем Гашија кућу 10. Сви су стрељани, сви су они стрељани и запаљени су, запаљени лешеве. Из три друге куће где су извршена убиство извукли су се живи, Иса Гаши се извукао жив у кући и Хазир Бериша у кући Садика Гашија и Реџ Келменди извукао се из куће Дем Гашија.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Келменди, питамо Вас само за оно што сте Ви радили и што Ви знате, што сте Ви, где сте Ви лично били, па ћете ми рећи која су то три правца из којег су војници ушли у село?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Полиција је имала свој пункт поред «Заставе», а од «Заставе» су дошли у Ћушку, јер Ћушка се дели на три дела, један правац од Чекуа, други од Дечана, а трећи у правцу Келмендијевих, ту махала где је Келмендијевих.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И у сваки од тих правца се дође са главног пута Пећ-Приштина?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Да, ова три правца се везују за пут за Пећ, Приштина-Пећ. Интересантно је да у Ћушку, село Ћушка ниједан полицајац, ниједан војник, ниједно лице није настрадало, јер код нас се није догодило ниједно убиство и то је интересантно, код нас Албанаца

то није могло да се догоди и ја не могу то да схватим да се догоди да неко убијете, или да изгори његово тело, то стварно човек да полуди.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Реците ми у чему се разликовала та војска која је дошла 14. маја од оне војске 25. априла?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Да, јел у априлу је била редовна Југословенска народна војска, а други пут кад су дошли је била једна мешавина, било је и полицијским и војним униформама и били су маскирани, само очи могли смо да им приметимо и да видимо код њих.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Какве маске сте видели?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Нису то биле маске, него су били у разним бојама намазани.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А униформа каква је била?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Била је и војна униформа, али и полицијска.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта су носили на главама?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Имали су повезаче а имали су и шалове црне.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је неко имао шешир?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Да, било је и оних који су носили шешире.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте видели нека возила којима долази та војска?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Једно возило је било, то је био цип који је био откривен, отворен и имао је један пушкомитраљез на њему је био.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кажите нам сада још колико је по Вашој процени било тих наоружаних људи који су дошли у село?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Тачно је врло тешко сад знати колико их је било, али по мом мишљењу, по мом уверењу било је око 60-ак.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: 60-ак?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Рекли сте 80-ак раније?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Ја сам то рекао по слободној процени, отприлике да је то било тако, јер то је било страшно, јер неко кад почне да ти убије породицу, чланове породице и тако даље, то је нешто стравично, страшно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А с које удаљености сте Ви гледали све то?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Ја сам стајао иза Демине куће отприлике око 20-ак метара тог тренутка кад су масакрирали ове људе, кад су убили ове људе. Ја сам имао сина јединца тога дана, ја сам покушао да њега извучем из те групе јер сам био свестан да може бити бити убијен, кад сам се приближио кући и кад сам видео шта се догађа ја

сам лежао у јазу тамо и срећа што је јаз био ту и пао сам јер ко зна каква би била моја судбина.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви сте, како сам ја разумела, прво овдели стоку, па онда како сте се нашли ту?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Ја сам тога дана у 4 сата ујутро пустио стоку на пашу, јер то је било најсигурније јер преко дана није било могуће, али је било интересантно да смо чули неке пуцњеве и ти пуцњи нису били уобичајени него су били јачи него, и било је рафала и онда сам ја мислио и рекао људима «е нешто другачије сад се догађа». Ови рафали и ови пуцњи нису уобичајени.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро и онда када сте се вратили кући, како сте се нашли ту иза Демине куће одакле сте гледали?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Дошла је жена тог тренутка код мене јер деца су била са мном и рекла ми је «ајде сад идемо сви јер су нам рекли да идемо за Албанију», ја сам њој рекао ајде немојте да се правите луди каква Албанија, немојте тамо да идете јер ћете бити убијени сви. И када је узела децу, отишла је тамо и прикључила се тој групи, онда сам ја размишљао шта буде нека буде и ја сам се прикључио групи, вратио сам се и прикључио сам се тој групи. Временом ти пуцњи и ти рафали су постали јачи и наравно куће су почеле да горе више и више и ја сам тај који се вратио и те људе који су изгорели покупио и ставио сам у цак. И полио сам их водом да бих угасио ватру јер човек гори тако брзо као да је бензин, брже него да је поливен бензином.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И са вама су били Мустафа Хисвукај и Фадил Бериша? Са њим су били тада када су скупљали тела Мустафа и Фадил Бериша?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Да, уз његову помоћ ми смо угасили те запаљене, та запаљена тела.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел сте се сетили још овога једног човека о коме сте причали када сте рекли да су са Вама били Мустафа Хисвукај и Фадил Бериша и још једна особа, знате ли ко је та још једна особа?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: То је био Ајет Гаши.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Са Вама, добро, да ли сте Ви тада када сте отишли иза Демове куће могли да видите своју породицу, шта се са њима дешава? Шта сте одатле видели?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Не, то су били у гомили, тако да са једне стране су убијали људе, са друге стране су запалили куће.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, Ви сте се крили, јесте уопште нешто били у прилици да видите?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Да, ја сам видео то јер у сва три правца може да се види са тог места где сам ја био.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А да Ви останете заклоњени, како сте се заклонили да Вас не виде?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: То је јаз и то је канал био дубок скоро један метар, ту је било доста коприва и ту сам ја се сакрио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, кажете да сте отишли да тражите помоћ, али да телефон није радио?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Да, ја сам јер је то било 1240 људи сем ових убијених, касније и звао сам неке људе из УЧК да помогну цивилима јер питао сам њих шта сад да радимо са овим живим људима, али интересантно нисам успео да успоставим контакт са било ким.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Кажите ми ко је настрадао од Ваших сродника?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Ибер Кељменди, Скендер Кељменди, Бесим Кељменди, Брахим Кељменди, још за двојицу каже да су настрадали али не сећа се имена. 7 чланова моје породице су страдали и два зета, сви деветоро, а свега је убијено 54 Албанаца 14. маја у Ћушку.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ми имамо податке да је то 40.

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Ја се извињавам јер се осећам јако лоше, јер сам тешко, тешко ми је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ми можемо данас на овај начин да завршимо, али Ви свакако морате да завршите ово сведочење онолико колико можете, можемо да направимо паузу.

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Нема никаквих проблема, ја сам спреман, дошао сам сведочити, да би могао да сведочим док ви не завршите.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, Ви сте видели, односно знате да је тада настрадао и Чауш Љуши, да ли сте Ви били у прилици да видите догађај неки са њим?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Да, сећам се Чауш Љуши је дао 100 хиљада немачких марака да би спасио сина.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, значи само оно што је он видео, да ли је он видео или је то чуо од других?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Жена његова је рекла, 100 хиљада је дао паре да спаси једнога сина.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То Вам је рекла жена.

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: И није могао да га спаси, Чауша су га убили у ВЦ у селу, у пут, и његов син су убили унутра.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, то Вам је испричала његова жена, ја Вас то и питам, а да ли сте Ви?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: И ауто од Чауша су узели ти ту, 50 хиљада вредности нису знали да возу јер она била са командама и запалили су ови.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А гледајте то сте чули, али сте Ви према овим подацима које имамо, једини видели како је настрадао Авди Бериша, и то хоћу да Вас питам?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Е то је интересантно, када су завршили у том месту, ови су отишли путем а ја сам отишао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Који ови, значи цивили или војници? Ко је отишао путем?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Ови људи који су правили масакр.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: И ја сам сад хтео сам да видим на којем правцу сада има ред да убијају.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта ће даље да раде?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Да, шта ће даље и сад они су отишли из Ћушке за пут Пећ-Приштина, па су отишли у Павлан, у Захаћ су правили још толико масакра као у Ћушку.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесу се попели горе на главни пут или су ишли тим?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Не, отишли су на главним путем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Попели се горе на онај пут главни.

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Да. И када сам изашао ја да видим ту Авди Беришу су убили на 30 метара од мене са снајпером од пута.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте Ви то гледали?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: 30 метара од мене су пуцали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико, један или двојица?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Е сад, само када сам га видео Авдију пао на 30 метара пред мене мртав.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А шта је он ту радио на, како се он нашао ту на путу?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Па он је био у ливаду сакривен.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па је изашао пре времена.

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А Ви сте рекли да су у њега пуцали неки дум-дум меци?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Да, тачно је тако, сви су ти људи које у убили са тим метковима, постоји ДНК анализа и на основу тога закључује.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, а јесте ли Ви пришли ту телу Авди Берише, кад су они отишли мислим?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Ја сам му се приближио, али тад је било опасно. Пуцњава је ли три дана стајао је тако није био сахрањен. Почели су пси су били почели да га уједају.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, а да ли, значи да Авди Бериша није био запаљен тада?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Не. Чауш Љуши није био запаљен, Авди Бериша није, Ибиш Кадри Гаши није био изгорео него је био исечен ту у грудни кош у виду крста.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте гледали, јесте гледали то његово тело пре него што сте га припремили за сахрану?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Да, ја сам њих сахрањивао уз помоћ Мустафе и оних других.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И видели сте овога Гаши Ибиш Кадрију?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Да. Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Е сад да ли сте можда учествовали у припреми за сахрану Бериша Авдија?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Интересантно је то било јер ови три пута су дошли и питали су за посмртне остатке да би их повукли као да испада после да у Ћушку ништа се није догодило. Ми смо направили једну масовну гробницу и ту смо их сахранили и по доласку службеника из Хага онда смо им показали и извадили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, али мене сад интересује овај Авди Бериша, значи где је он сахрањен?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Он је сахрањен заједно са овим осталим мушкарцима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је припремао то тело за сахрану?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Припремала је његова породица, Авдијеви синови.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хоћете још да нам кажете ко су његови сродници?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Извињавам се, Авдија није имао сина ни децу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А жену?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Ни жену није имао, а њега су га од брата, не дође ми у главу право да ти кажем име.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, је ли имао неког рођеног брата, братовљеву децу?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Јесте, јесте, Делија, Делијеви синови они су га сахранили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ако нам нешто буде требало да разјашњавамо тај записник о обдукцији, зато Вас питам.

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Он није био способан, он је био болестан човек.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко, Авди?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Овај што је убијен.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Авди Бериша?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А колико је био стар?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Па био 55 година, јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А што није био способан?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Па био болестан он, како се каже то, сав се дрхтао, он је имао такву неку болест.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Неку дрхтавицу, добро. Добро, како би определили још само са њим да завршимо, ту удаљеност са које гледате Авди Беришу, на колико метара, преко улице на колико?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Па био сам само 30-так метара од њега.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И не знате колико је војника пуцало?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте за Ибиш Гаши Кадрију сте видели тело и видели да је расечено?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Да, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли имао трагове неке од муниције, од пуцања?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Да, он је био исечен скроз.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Пуцано је значи исечен у смислу не ножем него од муниције?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Он није ножем био исечен, него калашњиковим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Пуцано?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: И Чауш Љушија само кожу је имао, главу је имао скинуту.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Е сад Чауш Љуши како Вам је деловао, као да је заклан ножем или као да је од пуцања?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Чауш је платио те паре и рекли су му «уђи у ВЦ», када је ушао у ВЦ овај иза леђа извадио онај аутомат па ударио, па му скинуо главу код, као ништа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Исто пуцањем, на не ножем?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Не, не, пуцањем јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, то Вас питам. И то сте видели исто тело?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И његова жена је, то смо тек данас сазнали, Фатима а не Ајша, Чаушева?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Не, Ајша је жена Скендер Келмендија и још нешто и код Скендер Келмендија су узели камион «24», «1624», вредност 50 хиљада марака коштао да му спаси сина, Скендера и Ардогана су га убили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ајшу ћемо звати, а значи његов братанац је ли тако сутра долази? Је ли Скендеров овај Ардијан ту дошао са Вама је ли тако?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: То је брат од стрица Скендеров.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То Вам кажем.

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Од брата.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Од брата син, јесте.

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Јесте, братов син, јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То Вам кажем сада.

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: И њега су хтели да га жив запале и рекли су волиш да живиш, а сиротиња није знао подигао овако један је ударио са ногама позади, каже «пусти нека поживи».

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте Ви то гледали или Вам је он после причао? Јесте Ви то гледали?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Па ја сам га видео море и сам видео Хазир Беришу запаљен из куће када је изашао два метра имао ватру на леђа када је изашао из Садикову кућу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То сте видели својим очима?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Ја својим очима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, па јел сте трчали да помогнете Хазиру?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: И овај господин је био на пут тај пут када је био то 14. овај ту. Преко 20 пута од Захаћа до пункта, извините, овај је био терен је гледао и су га питали људи шта је, каже «мутмељуља».

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта каже?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Преведи.

СУДСКИ ТУМАЧ ГАНИ МОРИНА: «Мутмељуља» је врло тешко превести, то је једна изрека кад се нешто, ајде реците Ви ако знате.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Немојте господине Гани да се нервирате, шта.

СУДСКИ ТУМАЧ ГАНИ МОРИНА: Ја кад преводим то, Ви кажете није то то, ја произвољно нећу да преводим, извините молим вас.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Гани, чекајте сада.

СУДСКИ ТУМАЧ ГАНИ МОРИНА: Извините молим вас.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не нервирајте се, шта то значи, кажите нам Ви, пошто знате и Ви како би то превели на српски?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: То је говно са свећима. Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисам уопште рачунала на то.

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Е па госпођо ја се извињавам, али толико сам ја хоћу начисто да се полудим, сто година да живиш са комшијама и да дође да те убије, да те запали, ја то не могу да разумијем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Господн Гани је то пробао фино да нам каже да не зна како би превео на српски, али.

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Ја се извињавам госпођо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сада ћемо то све да евидентирамо и то Ваше извињење, па ћемо сада пошто је већ код мене 20 до 2.

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Ја се опет извињавам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ништа, немојте да се извињавате, нисам ја рачунала да је такав превод, мислим да сам знала не би Вас питала, седите сада. Дакле сада ћемо да овако испричали сте нам у глобалу ово шта је било, сутра ћемо да оставимо овај део када вам постављају питања, ја не знам ако нема питања ми можемо и данас.

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Нема проблема ако треба још две недеље ја сам ту, ови људи да изађу пред правду и да се казне по закону како треба, јер хоћемо нову генерацију да ставимо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Младе.

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Е тако.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Констатује се да је током свог давања исказа оштећени се у једном тренутку окренуо па како на клупи за оптужене близу њега седи опт. Славиша Кастратовић, погелдао у њега и рекао «и овај је био тамо».

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Није Славиша него који?

АДВ. МИЛЕНКО РАДИВОЈЕВИЋ: Председнице.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А иза.

Односно показао је иза Кастратовића на.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: На кога сте Ви показали? На оног у униформи?
На кога сте показали?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: На овог господина. А на опт. Брновића?

И рекао «и овај је био тамо» и.

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Па часна реч све зна ко је био и шта је био, ти си био 20 пута од Захаћа до пункта си ја сам те видео 20 пута сам тебе ја видео.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, чекајте.

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Јесте тако ми Бога, ако си ти Брновић, у Книћану си био командир полиције, нема шта да се сакрије ту.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И погледао.

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: И Ранка Влаховића поставити потерницу, ухвати њега ја сам у судству за ово убиство 120 људи и он има своју казну да добије.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, чекајте сада да унесемо.

Односно грешком председника већа је издиктирано Кастаратовић, а треба Брновић јер је сведок заиста тада и реаговао, окренуо се према Брновићу и рекао «да, ти си био тамо».

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Брновић зна врло лепо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА:

И у осталом како је евидентирано путем аудио технике.

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Жао ми је али шта ћу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Чекајте сада. Немојте причати са мном у глас. Господо немојте причати.

При чему је, када је први пут рекао да је тај оптужени био тамо и изрекао нешто на албанском и затим то превео, на шта га је суд опоменуо да не користи непримерене речи у суду, на шта се оштећени извинио, па је накнадно поново.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Бобот.

Па је затим оптужени накнадно поново када је дошло до грешке у диктирању интервенисао и рекао да је он показао на Брновића, па за овим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кажите ми да ли га познајете Ви од раније?

СВЕДОК ТАХИР КЕЉМЕНДИ: Брновића, како да не.

Па за овим рекао да треба да одговара и Ратко Влаховић, а да Брновића познаје од раније.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, господине Радивојевићу?

АДВ. МИЛЕНКО РАДИВОЈЕВИЋ: Председнице, само због оног аудио записа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како?

АДВ. МИЛЕНКО РАДИВОЈЕВИЋ: Због оног Вашег аудио записа, Ви сте навели Кастаратовића.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, исправљено.

АДВ. МИЛЕНКО РАДИВОЈЕВИЋ: Знам да сте исправили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Исправљено.

АДВ. МИЛЕНКО РАДИВОЈЕВИЋ: Али за сваки случај, за сваки случај опростите.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

За овим бранилац опт. Славише Кастратовића адв. Миленко Радивојевић интервенише јер је председник већа грешком издиктирала Кастратовић и тражи да се то укине.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ми ћемо сада овако да завршимо због тога што оптужени Момић, Обарадовић, Сокић и Николић иду на препознавање, остали оптужени да се одморе и да вас обавестим да ћемо сутра моћи да радимо ујутро у судници број 2 када ће све бити много брже јер тамо имамо симултани превод. Значи у судници број 2 наравно у Устаничкој, а за остале дане ћемо видети. Вас господине Кељменди да замолим да се одморите, сутра ћемо да наставимо Ви и остали сведоци који су дошли и ако можемо сутра да завршимо. Господине Палибрк?

АДВ. ДРАГАН ПАЛИБРК: Хвала што сте ми дали реч, само да замолим сутра да ме мења колега Огњен Радић неких пола сата највише пошто имам друго суђење.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сачекајте овако, браниоци значи ко жели да присуствује препознавању судија ће тамо да сачека да сви дођу и да оптужени евентуално обаве ручак или не знам како ће тамо већ кућни ред да се заврши, препознавање ће бити у Устаничкој судница број 5 тамо где вршимо препознавање, ко хоће да иде. Судија је заказао за пола 3, али ја мислим да физички неће моћи да почне у пола 3 него ће почети вероватно око 3. Значи будите тамо ако све буде организовано почеће у пола 3. Дакле Обрадовић, Сокић, Момић, Николић, Устаничка судница 5. Сутра судница 2 Устаничка у 09,30. Господин Кељменди ће се вратити и сутра остала двојица Мујо Гаши и Ардијан Кељменди и од тумача да замолим ко данас може у Устаничку на препознавање у судницу 5. Пуномоћници, тужилац такође ако хоће на препознавање.

Сада одведите прво сведока. Дакле, прво изведите сведока. Дођите господине Кељменди сада, значи Ви ћете се одморити и наставићемо сутра. Сада дакле још неко има нешто да каже? Нема.

Довршено у 13,50 часова.

Записничар

Председник већа-судија